

ცისკარი

რომი მეორე

1859 ✓

იჭნისი: წიგნი მეექვსე.

როდებთ ასწულებათა:

- I. — სიციყუა ნათქვამი ეორის სობოროში... ბლოლ. ხახანოვისა.
- II. — ანგელოზი. . . . . ი. კერესგლიძისა.
- III. — რომეო ჭ ჯულიეტა. დრამა
სუთ მოქმედებად ვანყოფილი.
ვილიამ შექსპირისა. (ნათარგმნი
ქრანსციკულითგან.) . . . . . დიმ. ყიფიანისა.
- IV. — დამატება. . . . . იოსებ ჯუბალოვისა.
- V. — სსუა ჭ სსუა ანბაფი. (ნსე მეორე გვერდზე.)

რეილისი.

კერესგლიძის ციბოგრაფიაში.

სოცუგა

თქვენი გორის სოპოროსა-შინა, პოპოლი-
ჩინის სოლოძონ ხახანოვისა-შიერო (ქობულაძე)

სოცუგა
სოცუგა
სოცუგა
სოცუგა
სოცუგა

ჩრისუგე აღსდგა!

«ტიოსა შინა შსაღე ჭ შე
ეისხსა შენ.» (ფსალ.)

მართლი-მადიდებელნი ქრისტიანნი!

საღმრთო წერილი ცხადად მოგვითხრობს
ჩვენ, რომელი ყოველისა-შემძლებელნი
ღმერთნი შექმნა რა ყოველივე ესე სოცუ-
გა, ჭ მასთან აღიღო მიწა ქვეყნით ჭ
მისგან შექმნა კაცი ხატად ჭ მშგავსად თუსსა,

(*) სოცუგა ესე თქმულია მეცის გეგლის მიხედვით, რა
შელიცა იწყო განაფხულის დამდგეს. ამ სოცუგის შემდგე
და შემდგე სწორადი მარჯლისისა, ვასუღან ერითურთ პაცი-
თხანნი სიმღუდელონი გორისა ქალაქსა გარეთა სავცებითა ჭ
ქვერებით, სადაც ექვს აღმეს გარდუხდითა საღმრთო წესი.
ამ სოცუგის გამოგზავნისათჳს დიდთა გმადლოთა შექმელს.

აკურთხა იგი ზე ჰრქვა: «აღორძნდით ზე გან-
ძრავდით ზე აღავსეთ ქუესყანა ზე უკლებდით
ყოველით ქმნილებათა ზედა,» ამისათჳს
ყხილთვა ღმერთი განაგებს სოფელსა ზე მა-
რადის ზრუნავს იგი ჩუენ კათათჳს ზე ჩუენ-
ნისა ცხოვრებისათჳს.

ჴე შმარტ-არს ესე. თჳსეა ყოვლად
მოწყალება ზე სიყურყული ღჳთისა განყ-
ზომელი ზე გამოუკვლეველ-არს ჩუენდა მო-
ძარო; თჳსეა ყოვლად-სახიერებასა მისსა არა
ნებაჳს სიკუდილი ცოდვილისა, არამედ მოქ-
ცევა ზე ცხოვრება მისი.

ამისგამო ღმერთი, წყალობითა ზე მოწ-
ყალებითა თჳსითა დროს გეცემს ჩუენ, რა-
თამდა მოვიტყეთ ჩუენ ყოვლისა ბორბრტისა
ზე ყსამართლობისაგან, ვითარცა იტყუს
ღავით წინასწარმეტყჳსლი: «მოიქცე ბორბრ-
ტისაგან ზე ჰქენ გეთილი, მოიძიე მძუღობა
ზე მისღველი მის.» ვარნა ჩუენ ყსაზბელნი
გონებითა ზე შიძენი ვყლითა, არა ვისძენთ
ბძანებასა ღჳთისსა, თუთ ვარდავხდებით მტყე-
ბათა მისთა, თუთ ვანვემორებით რა ღმერთისა
ცოყნებითა მტყერთა ჩუენთათა; ესე იგი: სოფ-
ლისა, სხეყლისა ჩუენისა ზე სოფელსა შინა
ეშმავისათა, შამინ მარალ-მსაყული ღმერთი
ჩუენი, ვითარცა თჳსელ-ყსევაი ზე შარ-ყთანე-
ბელი მყუყუე მყუყუებათა ზე ყუელი ყუელი-

ბათ, წანადმდეგობასა ზე მცნებათ ვარდა-
 ხტომისათვის, მოგვცემს ჩქს დასჯასა ზე
 გვაძხალებს ჩქს სქემეთა ვინ ჩქსათა: ყოვე-
 ლმინ ყრმინ ზე მსჯეულის ვარდამდეგომინ
 მიიღოს სესჯელთა ვეპაოდ გებინ.

ამასთანვე უწყოდეთ ესეცა, რომელი
 ყოველივე რისცა ღუთის-მაყრ მოკლუნა-
 ლთა ჩქსდა, ესე იგი: სრვანა, ბრვანი, მიძმა-
 ლთა ზე სსქანი ესე ვითარნი ბორორტ-ვნებანი,
 მოიკლუანებან დასსჯელიოდ ცოდვით ჩქსნ-
 თათვს. ძმანო ჩქმნო! წარმოიდგინეთ წან-
 ძე თქელთა თქქსნათ აწ არა განძროგაუგუყუ
 არან თქქსნ ბორის სულისა ზე ვარცასა
 ბორორტ-ბილქსნებანი? ესე იგი: ყუბიძო ზე
 შეყუგოვებელი განცხრომანი სოკლისანი, ზე
 მსთან ამპარტავანება. შვარბა, გძობა, არა
 წმინდება, ცილის-წამება, ანვარება, მტვრობა
 ზე სსქანი უძქსნანი ზე მვენებელნი ბორორტ-
 ნოქმედებანი, რომელითათვისცა აქა თუთიყ-
 ყლიოდ არა აყრ არს თქმად სკვდემლიოდ
 თქქსნდა.

ქრისტესმიერ ხაუქბრელნო! არა ხელვთა,
 არა გრძობათ? სმხილაველიოდ ყრ. ცხვთა
 ცოდვით ჩქსნთათვის, აწ დაგხმო ცა ზე არა
 მოსცა მან წვიმად ქქსყანსაზყდა, არა შეძრ-
 წყნებულხროთა სულოთა, რომელი ნაყოფნი
 ქქსყანსანი უწვიძროებთა განისწხებან ,

მუძუნა მიწავეგებოთანი ვანსებინ, ზე ამისა-
 ვამო ნუ ინებოს ღმერთმან, შიმშილითა ზე
 შესაძრწუნებელითა სიკუდილითა ეცათ ზე
 ზირუტყვათ ერთბაშად ვეყუღვების მოწყშ-
 ტად.

აწ რა ვჰყოთ ჩუენ ძმანო! ვითარ ვანვე-
 რეთ ამა მოწვეწყლისა ჩუენსებად სამართლად
 რისხსა ღუთისსა? ნუ თუ ღმერთმან სრუ-
 ლიად დაგვიტყვა ჩუენ ზე აგვხდა ჩუენ სა-
 ვარუშლი თხსა? ნუ იყოვინ, ნუ შეძრწუ-
 ნდებოთ, ნუ სულ-მოკლე იქმნებოთ! «ჭირსა
 შინა მხადე ზე შე გიხსნა შენ» იტყვის წი-
 ნასწარ მეტყველი. ღმერთი სულგრძელ ზე
 შრავალ მოწყადე არს, არცა ცოდვითა
 ჩუენათებრ ვევეფოს ჩუენ ზე არცა ყსყუ-
 ლობითა ჩუენათებრ შიშავოს ჩუენ.

ეცათ მიერ შეყმღებელი, ღუთის მიერ
 შესაძრებელი არის: აი სამყოფლობა, რომლი-
 საგამო ღმერთი ჩუენ შეგვიწყადებს. დაყ-
 ტვით ყოველი უგეთურება, შეგვსწირით
 ღმერთსა სინანულია ცოდვითა ჩუენათხს,
 მხურვალე ვეუთიადი ვედრება, ცრემლი,
 მუსკითაშოდრევითი ღოაცვა, მახანვე ვა-
 ქუადეს ყრთიერთისა შორის შშვლობა, მყუ-
 დროება, შიშინება, ვგრეთვე სარწყუნოება,
 ხასოება ზე სიყუარული ღუთისა ზე მოყუსისა
 ზე ყოშლითვე კეთილ-მოქმედებანი, რაეცა

სათნო არიან ღმერთისა.

ოდესცა ამას ესრეთ აღვასრულებთ შეყ-
ორგულებელად, მაშინ ყოვლიად მოჩ-
ყალო ღმერთი, ჩუშნ კაცთა მოძაზრთ
სიყუარულითაუხს განხორციელებული შეი-
სმენს ვედრებსა ჩუშნ ცოდვილთასა, ვითარცა
შეისმინა მან ვედრება ჭ სინანული ნინეველითა
ღ ვარეწარაქცია მათხედა მოძაგალი რისხუა,
ვითარცა შეისმინა ცრემლი ჭ ვედრება ვხე-
კია წინასწარ მეტყულისა, ვერეთვე მხურ-
ვალე ვედრება მანასე მეფისა, ჭ მრავალნი
არიან მგზავსნი ამათნი მაგალითნი საღმრთოსა
წერილისა შინა, ვითარცა იტყვის მახარებელი:
«იხოვდით ჭ მოგეცეთ თქუშნ, ირეკდით ჭ
განგელოთ, რასცა იხოვდეთ სარჩმუნებით
გეყოთ თქუშნ»: ღმერთი შეისმენს თხოვნასა
ჩუშნსა მაშინ, ოდესცა თხოვა ჩუშნი არა
იქმნების წინაღმდეგი ნებისა მისისა. «ღმერ-
თო გამახიენ ჩუშნ ჭ ღამამხვენ ჩუშნ, შემ-
რისხენ ჭ შემჩყალოენ ჩუშნ.» ფსალმ.

ჭეშმარიტად. ყულისა არს ქუშყანა ჭ
სახესება მისი ჭ ყოველნივე დამკვლრებულნი
მას შინა. ყუალი მოაკუთინებს ჭ აცხოვნებს,
ყუალი დააგლახავებს ჭ განამდიდრებს, დაამდ-
ბლოებს ჭ აღაძალყოებს, აღადგინებს ქუშყანი-
საგან გლახავსა ჭ სკორეთივან აღაძალყოებს
დავრდომილსა. ამისთჳს იღოცყო ჭ სტარი»

დეთ ერთბაშად ყოველნი წინაშე ღუთისა მდიდარნი ზე გლახუნნი, დიდნი ზე მცირენი მცირე წლოვნთათანა.

უძეცესად თქუსნ გლახუნთ, ილოცეთ ზე სტიროდეთ, ვინაჲდგან აწვე მოკლეზუ-ხარო მღვდვარსა სახრდელსა.

სტიროდეთ თქუსნა გულოცვივნყუნთო შთბეგუნთ წვრილ-შულებითა დატუროთუ-ლთო, ვინაჲდგან რამესამე ჰყოუთ მამან, ოდესაც შუონი თქუსნი მოგახოვენ თქუსნ ზურსა საჭმელად, ზე არა რაჲ გვემნებით თქუსნ რაჲ მისცეთ მთი ჭამად, მამან იგინი აწყებენ მოუწყვეტვლად ყურასა, ვაგებსა ზე ტირილსა; მამან ფრიად შეძრწუნდებით თქუსნ სუითა, მამან ნაწლევი თქუსნი მწარედ შეიწვებიან ესრეთისა უხედურები-სათს.

ოხ! რა უძნელეს ზე შესაძრწუნებელი არს შიმშილისა ვაჰათუს ქუსყანასა ზედა.

სტიროდეთ თქუსნა მდიდართ, ზე ნუ მინდობილხარო სიმდიდრესა ზედა თქუსნა, იტოდეთ, რომ უკეთაუ არსით შესაძლებელი იქმნების სეიდვა სახრდელისა, მამან სიმდი-დრე, ოქრო ზე ვერცხლი თქუსნი იქმნების ვითარცა მიწა ზე ქვიშა, ვინაჲდგან შეჭმად ოქროისა ზე ვერცხლისა თქუსნ არა ძაღვადით.

თქუსნა სიმღუდრიითა ვრებულებო! გვედ-

რწინთ ღმერთსა მსგავსად ილია თქმბიტყ-
 ლისა, რათამცა ვარჩხარაქციოს ღმერთმან
 ესე მოჩვენული ჩუშნაგდა საშინელი რისხვა
 ჰ მოუკლინოს ქუშყანასა ჩუშნსა წვიმაჲ
 ჰ ნაყოფიანსა უხვესა. აღიღეთ ველთა შინა
 წმინდანი ხატნი ჰ ცხოველს-მყოფელი გუბრი,
 ჰ გავიდეთ ვარე ვალაქისა ლიტანიობად ჰ
 ესრეთ ერთიანა ჯმა მალულად გალობით ვალ-
 ლადქმდეთ ერთხად: ყუჯლია შეგვიჩულონ
 ჩუშნი! ჰ ესრეთ მეცა თქუშნთანა შევაერთებ
 ლოცუასა ჰ ვედრებასა ჩემსა, ქუშ დვარდები
 მუხლითმუდრეკით ქუშყანასა ზედა ჰ ზე აღვი-
 ხილამ თუჯლითა ჩემთა ზეცად ჰ ვილიოცუ
 მცხოვრისა ჩემისა წინაშე მდგომარე სრე-
 მლით. ჯა! მეყუვეთ ჩუშნი ყოველითაო, რა-
 მელი კაცთ-მოყუარებინათუს განხორციელდა,
 დაიცი სახიერო ვეთილი-მორჩმუნე მევე
 ჩუშნი ერთიერთი ამა მოჩვენულისა რისხვი-
 სგან, მოგვიტყვენ ჩუშნი ყრისხვნი შეტო-
 დებანი ჩუშნნი, შეოხებითა ყოვლად წმიდისა
 დედისა შენისა ქალჩულისა მონაძისათა ჰ
 ყოველითა ნების ყოველითა შენათა, მონაძე
 ყოველსა ქუშყანასა წვიმაჲ ჰ ვეთილი ჰაერი
 ნაყოფისა გამოდგებად, რათა ვანვძლით ჩუშნი
 ყიღისნი შენითა ბყრითა ჰ მით აღვივსნეთ
 მონკლითა წყლიობითა შენითა; ჰ მარადის
 ვუკლითა ვადიდებდეთ შენ ჩუშნთს განხორ-

ცრულებულსა ჰესა, თანა შამით ჭ სულთა
 წმიდითურთ, აწ ჭ მარადის, ჭ უკუნითი უკუ-
 ნისამდენ. — ამინ.

1859 წელსა.

აპრილის 27-ს დღესა.

ქ. ცარი.

ანგელოზი.

სიწყუდიადე შავად ღამისა
 ცუვილის ქალაქს ზე გარდმოჰყენოდა,
 დათრთვილუა ოდენ ცისგნით ნაძისა,
 შიარსულით ყვავილით მხოლოდ შვენოდა.
 სრულიად ჩუქობდა გარშემო არე,
 ერთობ ღყმილით გარსა ეჟინა,
 ძილს შიგან იყო მუნ არე-მარე,
 შრომის შემდგომს თუოც ბატონს ეძინა. (*)
 მხოლოდ ზოგაჲგერმტკვერით, ჭრიჭინათ სძანი,
 ქალაქს ნელიად გარდამოჰსცემდენ,
 ზ ზოგაჲგერ სიოს დასავლით მთანი
 თითქოს ზეჭირსა, ყხვად მოჰბერდენ!
 ეს იყო უამი შუა ღამისა, —
 პირველი ყივილია რა ქათმის ისმა,
 ამ დროს გაეღვიო ცით ციავისა
 ანგელოზის ჯმა ყცებ მოისმა!
 შემდგომს გამოკრთა რა ანგელოზი,
 ნელიად ცუვილის დაეშვა თავსა,
 მოხდევდა გარს სხუათ ანგელოზთ დასა,
 რომღონი მოეცჭა საღმრთოსა ძაღსა.
 რა დასდგა ჰაერს, მუნითუან აგერეთ,

(*) ბატონს ეძინდენ მეუფს. აქ ბატონს არაკლი მეუფს გუწოდებ.

შემომქმედს ოდენ მადის შესწორვიდა,
 მუხლი დაღრეკით, გეო ვაზრობით, ესრეთ
 დასიც მხურვალედ მას მიბაძვიდა.
 შემდგომს მოზარუნდა ჭ ორივე გელს
 ჰუარავდა ერს ვით სხივი მდელიოსა,
 რა რომ ხელავდა მადისა მამინდელს,
 ლოცავდა გრძნობით საქართველიოსა.
 ქათამი ვაკმიტეს ერთბამდ ვმანი,
 მტკუნარიცა ამ ღროს თითქოს რომ შესდგა,
 განკრთენ, იკრძალენ თუთ ჭრინჭინანი,
 ვარემოება დაჟმიღის მოეცუა.
 ჭაობნი, მთანა, ღრენი თუ კლოდენი,
 რა რომ ნაკადოც მოსუკლეს დენას,
 ველნი, ყვავილნი, ერთობ ყოველნი,
 მიუბყრიდენ მას ერთობით სმენას.
 ესრედ ფრინავდა სუთითა წამი,
 ბოლომდენ იყო შე ვანხმული ცა,
 სრულ-ქმნა რა წმინდამ მან საღმრთო უამი,
 შემდგომს კმაყოფით უგუნ მიიქცა!...
 ჭ ისევ ქალაქს უწინდებრივი,
 ლამე შეექმნა ჩვეყლებრივი!...

ამისა შემდგომს ვანკლეს ბევრთ წელთა,
 წელთა მწუხარეთ, დაუდგროძელთა,
 ხალხთ ვქმნათ შეცუნთა ერთობ ყოველთა,
 დიდთ, თუ მცირეთა, თუთ ჩუწნთ მშობელთა...

რავდენნი ხელხნი შემდგომად მისა,
 ვით ხეს ფოთოლხნი ძირს დაცვივნყთან,
 რამდენის თემის ხელხისა პირსა
 ყხილავს, მუნვე ბანაკებყლან?
 აჲ ყოვლის ვაჲს აზრი სხუა არი,
 ცვლილიება ექმნა ხელხი მოქმედებას,
 ამ საყუყნით ვარჯიის ნაქნარი
 ბოროტი ჰუბრავს ვარემიებას.
 განვოცს ჭ განვოცს ძრავალით წყლით კვლად
 თუჲც შეუღამეს ბეგრსა ყნიძნავს,
 რომ საქართველო, მყოფი საწყალოდ
 მას ანგელოზსა აღარ ყხილავს.
 ჭ მხოლოდ ერთხელთ, გათენების უამს,
 მოვიდა ურიად ფერით ნამკრთალია;
 მოვიდა მხოლოდ თუი მტარებსა წამს,
 აღრიანდელიებრ არც მოსდევდა ძალი.
 დასდვა, დახედა ჭ დანანებით,
 შუახარებითა მან გაიციანა,
 არცა ყელითავს, არც დაყოთავს,
 შექმყხებით ოდენ ყუყნვე იქცა!
 ჭ ესრეთ ლტოლვილით, ჩუჲს საყბედყროთა,
 მსიანს რომ დაგვესუჲა ცა საყუყნით.

. . . . .

ი. კვრესელიძე.

16 მაის.
 1859 წ.
 ქ. ცვილის.

მოქმედება შესამე

ხ ი ლ გ ა I.

ქალაქის შეიღანი.

შემოგონენ მერკუტციო, ბენვოლიო ზ მზა-
ლნი მოსამსხურენი.

ბენვოლიო. წაგიდეთ ღუთის გულისათჳს,
მერკუტციო. ვერ აჯყობ, როგორი სიჯსეა; კანუ-
ლვეციეი გარეთ არიან ზ თუ ერთმანერთს შეეჭსუ-
დით, მე გიჯი უსიფათოთ ვერ ვადგარჩენით; ამ
სიჯსეში სისსლიჯა ჭსდულს.

მერკუტციო. შენ სწორეთ იმათა ჭეგენარ,
სასტუმროში რომ შევლენ, სძლევს მოიხსნიან,
კუთსეში მიაყუდებენ ზ იჯყუან, ღმერთმა ინებოს,
რომ არ დავგჭირდესო. — ზ მაძინვე კი კელსა
ჭსტაჯებენ ზ მსასურს შეუჯეგენ, თუ სამსასური
დაუეგვიანდათ რამე.

ბენვოლიო. მე ვჭეგარ იმათა?

მერკუტციო. სსუკსეფ უფრო აჯული დასამჳ-
დებელი არჯკი შენა ხარ. შენს შესურებას მაგდენო.

არა დასტირდება!

ბენვოლიო. მაინც სად მივალთ ასლა?

მერკუტაიო. შენისთანა რომ ორი იყოს ცოცხას ხანში ერთი დაღვრებოდა; ამიტომ რომ ერთი მეორეს მოჭკლავდა უსათუოთ. შენა? შენ ისეთი ხარ, რომ ვინც უნდა შემოგეცდეს, უთუოთ ხსუბს აუცვენ, ვე წუმწრი რათა გაქუს ან ხეშე შევი, ან ჩემსედ ხაკლებიო; მეორეს წყნსუბები, მე რომ აქა ვარ, შენ თხილის მტურეგას როგორა ჰბუღავო; თულები გაქუს თხილის ფერი ზ აგრე შორს დამხანავი კიდევ იმიჯომა ხარ. შენი თავი გუმწრესივით არის გამოჯენილი სახსუბარის მიხეხებითა; მაგრამ, ამისდა ნაცულოდ მტკამედ კი თხლათა ზმანდებ; თუ აღრე გაგახნდა რამე, ისიც შემოგეხარება მრავალს შენებურათ აუცხილს ხსუბში ზ ცუმა ცუმაში. მე მასხოვს, ერთს გაცს რომ ხსუბი აუცხე ქუნაში, რათ ასუწლებო ზ ძალი რათ გამოძილდებო, მსეზე ეძინა თავისთხლო. შენ არ იყავი, ერთს მკერვალს რომ ელი ჰსცავე, როგორ გაბედე, რომ აღდგომამდინ ასალი ხოსა ჩიუცო; ზ მეწალეს რომ შეუვიე, როგორ თუ ასალს წალებსედ მუმწლო ლენცები დაგიკერებოთ. მე კი შეუბნები ხსუბს მოერიდო.

ბენვოლიო. მე რომ შენსავით მახსუბარი ვჭეოფილვიე, ასლავე დაუძკვდრებდი ჩემს თავს, ვინც კი ჰირობს დამიდება, ამ ორ საათში არა ავიტყდესო.

მერკუტალი. მამთქნარებინებ მაგისტანა ლანა-
რაკითა.

მოგ თეიბაღდი, რომელსაც რამდენიმე კაპულე-
ტიანი თან მოსდევენ.

ბენვოლიო. ღმერთსა ვჭფოცაჲ, აგერ კაპუ-
ლეტიოც მოდიან.

მერკუტალი. მოდიან ზე მოვიდნენ, რა მენა-
ღულება.

თეიბაღდი. (თავის კაცებს.) ასლოს იყავით ჩემ-
თანა; ამათ მიხდა გამოგულანარაკო. გამარჯულება,
ბავონებო; სიჯეჲა მაქუს თქუწნში ერთერთთან.

მერკუტალი. ერთად ერთი სიჯეჲა ჩუწნში
ერთერთთან? არ შეიძლება სხუაც თან მოაყოლოთ
რამე, სმალთი მაგალითად?

თეიბაღდი. დიად მნათ ვასლდები, თუცა
თქუწნთან მაგდენი მიხეზი არა მაქუსრა.

მერკუტალი. უმიხეზოთ კი გერ მოანერსებთ?

თეიბაღდი. მერკუტო, გეტყობა შენ ზე რო-
მეო შეთქმულხართ ზე ერთად ჰმოქმედებთ.

მერკუტალი. როგორ თუ შეთქმულვართ.
მესტურენი ეგონივართ თუ? ვადთნილდი, სომას
არ ვადაჯილო; თორემ (სმალზედ ავლს დიდებს.)
ამ ტიანურმა არ შეგათამაშოს.

ბენვოლიო. ხალხში ვართ აქა; ან წაგიდეთ
საითმე, ან დაწყნარებით გილანარაკოთ, რაც სათ-
ქმელი ვაქონდეს. თუ არა ზე ვაგჭმორდეთ ერთ-
მანერთსა. ქუწყანა ვგიყურებს.

მერკუტაიო. რამდენიც ეპრობებოდეთ, იმდენი გვიყურონ; იმიჯომა აქეთ თუალები. მე აქა ვჭიხები, ჭ იამება გისმე თუ ვწყინება, მაგდენს არას დაესდგე.

მოვა რომეო.

თეიბალოდ. თქუენ მუდობით წამანდით, ბატონებო. მე ავერ ჩემს კაცსა ვჭსედავ.

მერკუტაიო. ის თუ შენი კაცი იყოს, მე ჩამომარხონ. სძალში თუ გახველ, მაშის კი ვიასლებს; ამ შემთხვევაში სწორეთ ვთქმის შენი კაცობა

თეიბალოდ. რომეო! ისე შეფაგრები, რომ სსუკა სოცუტა ვერ მომიხერხებიარა შენთვის სათქმელათა, ერთს ვარდა: შე ფლიდო, შენა!

რომეო. თეიბალოდ! მე მიზეზი მაქვს შენის სიყუარულისა ჭ ეს მიზეზი მაგვეგებინებს შენთვის მაგ ვტარს მრისხანებასა. მე ფლიდი არავარ, მძაო, მუდობით. ვაჯეობ, რომ ვერ მოცნობ ვერა.

თეიბალოდ. მაგით ვერ ვადინდი, რაც შენგან წყენა მასსოვს. აქეთ გამობრუნდი თუ კაცი ხარ ჭ სძალი მოიმარჯუე.

რომეო. განმიცხადებია, რომ ჩემს დღეში შენთვის არა მწყენინებინოს რა ჭ წრფელი პაცივისწყმაცა შენდეს შენი; მაგრამ ამ გრძნობას ვიცი ვერ ვერ მიჭსუდებო, მანამდისინ მიზეზს არ ვაივებ. ასე, ჩემო საყუარელო კანუოლეცო; — შენი ვგარი ისეთი ვგარია, რომ პაცივისა

გმსცემ, როგორც ჩემს საკუთარსა ზე — ეთხოვ
გული ღაიმუდო. —

მერკუციო. გაა სირცხულო, გაა თაგის გაუ-
ნაჯიურება! — აქეთ ჩამომეცალეთ. (სმაღს გაიძრობს
და თეიბლდს ზეუფეს.) შე სამაგელო, შენა! აქეთ
მოეთრიე.

თეიბალოდ. შენ რა გნებაეს?

მერკუციო. სალასანაგების შედეგ! რა მნებაეს
ზე შენს ცხრას სიკოცხლოში ერთერთის გასცემ-
რება მინდა გიკადნიერო ზე დასარჩენი რეა ჩაგა-
შსამო მაინცა; ვნასთო, შენ როგორ მოიქცევი.
შენი სმალი, როგორც ვაგეობ, თუ ყურში გელო
არა მსვავცე, ქარქაშიდამ ამოსგლას არ ანარებს.
დაბურე თარემ, მანამდისინ მაგას ამოილებდე,
ჩემმა ყურში არ წამოგიზურხოლოს.

თეიბალოდ. (სმაღს გაიძრობს.) გასლოგარ.

რომეო. საყუარელია მერკუციო, ჩაგე ევ
შენი სმალი.

მერკუციო. (თეიბლდს.) აბა! (შეიცაგებინ.)

რომეო. ვაგამქსლოთ, ბენელოლო! დადექით!
სირცხულია, ბავონებო დადექით! თეიბალოდ! —
მერკუციო, — ქალაქში ჩსუბი მთაერისაგან სასტი-
კათ არის აღკრძალოლო; დადექით, ღუთის გული-
სათს; თეიბალოდ, მერკუციო, ჩემო საყუარელია
მერკუციო! (მერკუციო აკოღება და თეიბლდ წაგა თაგისს
კატეობ).

მერკუციო. დევიტერ! ოჰ! წეკლსამეც წაყუბა
შ.

ორივე ოფსი, — გამისჯუმრებს? — ისე წავიდა, რომ არა დაშავებია. —

ზენვილუიძე. როგორ? — ღაიჭერი თუ?

მერკუციანი. დიალ, დიალ! ცოცხა გამკაწრა! მაგრამ ესეც კმარა. ბიჭო, შენ ეა! აქიმი მომივტარე, ძაღვ. (ბიჭი გაქცევა.)

რომიეო. ნუ ეგძინია, ჩემო მერკუციანო! შენი ღაჭერილობა აერე მძიმე არ არის.

მერკუციანი. არა, ორმოცსაფით ღრმა არ არის, არც მძივების კარის სიგანე აქუს, მაგრამ როგორც არის, ისიც კმარა. აბა სუჯალ მობმანდი ჭე ჩემი ანბაფი იკითხე, თუ ჩემს უკანასკნელს სამყოფში გამოთული არა მნახო. მე ჩემს საქმეს მოგზინი, ასლაკი გამარჯულებით სოფელი! ფანაბამდინაც ესა ჭქონიათ ორსავე თქუწნს ოფსისა. — როგორ? სასიკუდილოდ ვაგაწრული, ჭე მერე ვისვან? — ერთი რაღაც სასაცილო მაწანწალა, ცრამასით ვაბერილი, მხეცი. (რომიეოს.) შენ რაღა ფანაბა ვაწუწვდა, რომ შუა ჩამოგვეგრიე; — შენი მკლავის ქუწმადამ იყო, რომ სძლის წუწრი მაგაგა.

რომიეო. თქუწნი გამუწლგმა მინდოდა.

მერკუციანი. მიშუწლეთ ერთი, სასლოში შემიუწხნეთ სადმე. რომეო, ვაჯეობ, გონებას ვჭკარვაგ. გოფოსეთსამც დაუნთქამს ორივე თქუწნი გუარი. იმათი ბრალია რომ ჭვიბი უნდა გამოლო ასოა. მოგზინი მე ჩემს საქმეს. — წყულოძე

იქოს ბრევე ვუარო. (ბენვოლიო წაიყვანს მერკუციოსს, დიდვ დავულონობებულს).

რომიო. (მარჯო.) კეთილშობილი კაცი, მთავრის მსწლობიელი ნათესავი, ბ ჰემი სარწმუნო მეგობარი, სასიკუდილოთ დიდვრა ჰემის მიწყნითა; ბ მე, მე ვჰყვებავ რომ ჰემს პაციონს-ნებას ჩირქი მოაკსნო თეიბალდმა, თეიბალდმა, ჰემმა მოყურემ, — რომელსაც ეს არის ესლა დავემოყურე, ვერ ერთს საათსაც არ ვაუვლია. ბ! ვოვლად სავრფოთ ვულოივცა! მენმა სიყურულმა ვამაქლახუნება? მენმა ვრფობამ მოძალა ჰემი ვულოდა. —

მოვა ბენვოლიო.

ბენვოლიო. ბ! რომეო, რომეო! წაილო მენი ჭირი საბოლო მერკუციომ.

რომიო. მაგი ბედი დღევანდელის დღისა სასაროს ბეჭედს ასუამს მოძვალს დღევსაცა. დღევანდელი დღე იწყობს დიდს უბედურებასა ბ მოძვალმა დღევმა უნდა დამბოლოვონ.

მოვა თეიბალდი.

ბენვოლიო. ავერ ის ვამსეცმებული თეიბალდიცა.

რომიო. ეს ვოცსალი, ვამაყებული ბ მერკუციო კი მკუბარი! მოამინებავ! მენ ვადამართ წარიმართე, ბ მე სნებარე შრისსანებავ, მენ წინა მიმელ! (დაუსლოვებმა თეიბალდს.) თეიბალდ! მე რომ სიფლიდე მიწოდე, მენთვსეც ვამომბობრუნებია. მერკუციოს სული ვენ შოის არ არის წასული,

ზედვე დავეჯიროლებს, ჭ შენ გელის ვნის ამხანა-
ვათა; ან ერთ-ერთი უნდა გავჭყუწოთ, ან ორივე.

თეიბაღდ. ამაყო ყმაწვილო! აქ შენა სარ
იძისი მეგობარი ჭ შენვე ვაგვისტუმრებ იმასთან.

რომეო. (სმალს გაიძრობს.) ამან ვაგეგარნიოს.
(მევეცაგებთან და თეიბაღდ დაეცემა.)

ბენველიო. გაიქცე, რომეო! მოჭმორდი
აქაურობას. მოქალაქეები აგერ მორბიან ჭ თეი-
ბაღდ მკუდარია. რაღას გახერყებულსარ. თუ დავი-
ჭირებს, მთავარი უთუოთ სსსიკუდილოდ განგა-
ტყიყებს. წაშოდი, წამოდი! დააღწე თავი!

რომეო. ოჰ! ბედის წერათ!

ბენველიო. რაღას უეუტრებ? (ბომეო წაგა.)

მოსტვიან მრავალნი მოქალაქენი.

პირველი მოქალაქე. — საით გაიქცა ის მერკუ-
ციოს მკუღელი? თეიბაღდი, ის კატ-მკუღელი,
საით გაიქცა?

ბენველიო. თეიბაღდი აგერა ძეგს.

პირველი მოქალაქე. თქუწნ ხემთან წამობ-
მანდით, უფალო. მთავრის საკელით გიბძანებთ,
დამომორხილდით. (გელს მოჭკიდეშს ბენველიოს.)

მობძანებთ მთავარი ჭ ღაბაისელნი, კანაყლიეტი,
მონტეგი, დონნა კანაყლიეტისა, დონნა მონ-
ტეგისა ჭ მრავალი ხალხი.

მთავარი. ამ საქმის დამწყობნი სდ არიან?

ბენველიო. კეთილშობილო მთავარო; მე
შეიძლია დაწვლილებით მოგასსენო, საქმე რთ-

გორც იყო. ამ მკუთარს რომ ჰხედავთ, ამან
შერკუციო მოჭკოა, თქუძნი ნათესავი, ზე ეს
მოჭკოა ყმაწულმა რომეოდ.

ღონნა ვაბულოვტისა. (ღუასლოვდება თეიბაღდის
გუამს.) თეიბაღდი! ჩემო მძის წულო! ვაა ჩემს
ამისს მოსწრებასა, ჩემის თეიბაღდის სისსლი
დათსეულა აქა! — მთავარო! თუ თქუძნში სამართა-
ლი იბოგება, ამ დათსეულის სისსლის სამაგიეროდ
მონჯევის სისსლი უნდა აგვალებინოთ! ვაა ჩემო
თეიბაღდი, ვაა ჩემო მძის წულო!

მთავარი. ბენვოლიო! ვინ იყო ამ საქმეების
დამწეობი?

ბენვოლიო. აქ მდებარე თეიბაღდი ვასლდათ,
რომეოსაგან მოკლული. — რომეო დიდის მოთ-
მინებით ამძუღებდა ზე ესუწწებოდა, იფიქრეთ, რა
საწყენი იქნება მთავრისათჳს თქუძნი ჩსუბიო.
რომეოს სიმძუღით ლანარაკმა, ზდილობამ, თავა-
ზიანობამ ზე პატვიისცემის თხოვნამ, გერასდგით
გერ დამძუღა თეიბაღდი. ყური არ ათხოვა თეი-
ბაღდმა, სძალ ამოღებული მივარდა შერკუციოს
ზე მეგრძში რომ წუწრის ცაკემას უჩირებდა, მაშინ
იმანაც სძალი შეასუწდრა ზე ცკლის ყლით რომ
სიკუდილი ასე თავი დამ მოიძორა, მეორეს ყლით
იმას შეუცია, მაგრამ იმანაც მოიფერა. ამ დროს
მივარდა რომეო: «შედექით, ღუთის ვულისათჳს
შედექით, მძებო!» თავისის სიმარღით ორივე სძლე-
ბი მირს დამუწრინა ზე შუა შეუვარდა ვასამუწ-

ლებლად. მაშინ გასვლემულმა თეობალდმა რომეოს შკლავს ქეჭმ გააძურინა სძალი ზ აჯაკა მერკუ-
ციოს. — თეობალდ ვაიქვა მაშინვე, ძაერამ გამო-
ჯრიალდა ისევე ზ ასლა რომეოს მოუბრუნდა.
გულდამჭარს ზ შეწუნებულს რომეოს შოთმინე-
ბა შურის ეგბათა ჰქონდა მაშინ გარდაჯულოლი.
ვლვასავით უეჯრად ვეჯანენ ერთმანერთსა ზ
ძანადისინ მე სძალს გავიძრობდი ამათ გასაშეჭ-
ლებლად, თეობალდი მკუჭარი ღაჯვა ზ რომეო
გზას გამოუღვა. ასლავე სული ამომჭრეს, თუ
ეს საქმე შეშარიჯად ასე არ იყო, უგანათლე-
ბულესო შთავარო. (*)

შთავარდი. რომეომ მოკლა ისა, ვისაც მერ-
კუციო მოუკლავს. ესოდენ საეჭარელი სისხლი
მე ვინლა ვადაძინადოს?

ზენვოლოლი. რომეო ნუ იქნება ნასუ-
ხის მეტელი, შთავარო! მეგობარი იყო ზ იმი-
ხი მკუჭელი რომ მოკლა, სსუა იმაზედ მეტი
არა უქნარა, რასაც კანონი არ იქმნდა.

შთავარდი. ღაუშაიებია ზ დასასეულად ასლავე

(*) შესანიძნავია, როვიორ ღლანაჰეებს აქ ზენვოლოლის
აჯუორი. ზენვოლოლის ამ ღრამის დასაწესიადამ აქამოდვე
პატიოსან უმარული-ჯად ვეცნობთ და პატიოსნების გული
იყო, არცა რას საქმეს დაუბლიდა, რომ შართალი შოესენ-
ნებინა შთავარისათვის, თეობალდს ნიშნულად რომეომ შეუციაო-
ბავრამ ეს ზენებთათი წესი დაამტვიცა, რომ კაცი, რაც უნდა
გულმართალი და გულწრველი იყოს, შინც თავისს შხარენ
შეჭერძავს უოველს სმოქალქო უთანხმოებაში.

ვამიწესებია ვანდენა იმისი ამ ქლაქითვან. თქუწნი სიმულოლი მეც მომეცხო; თქუწნმა მურობამ ჩემი სისსლოც აღინა! მაგრამ ისეთს სასაელს ვაგიჩნთ, რომ ამ სისსლის დაქუცვა თქუწნვე ცრემლით ვაჯირუბინათ. ყრუ ვიქნები თაგის მართლებისათუს ზე ზოდისათუს. გერცალა ცრემლი, ზე გერცალა ვედრება, — მოენმარება თქუწნს დამნაშაობას. იმედი არლარა იქონიოთრა. — რომელმ დაჩქაროს, თუ ჭკუა აქუს, ვასულა ჩემის ქუწყანიდამ ზე თუ ჩემს სამულობელოში მოასწრეს სადმე უკანასკნელი იმისი ყამივ ის იქნება. წაილეთ აქითვან ეს ვეუამი ზე ჩემის ბძანების დარლუწვას არაგის გირჩევთ: სწორეთ ის მოწყალებაა მომაკუთინებელი, რომელიც ვაყვებულას მიუცვეებს. (წაბძანება და სწუანაც წაგუნ.)

ს ი ლ ვ ა II.

ათანი ვაპულეცის სასახლეში.

შემოვ ჟიულიეტა:

ჟიულიეტა. ვანამრხოზლეთ სისწრაფე თქუწნი ნი უამი მნათობად მოვსაურებო; დაემურენით დასაელოთისაკენ, რომ ღამის სიბნელე დაუყოვნებლივ ქუწჩამოვარდეს. შექსლუე მე შენი მძიმე ფარდები, ღამეო, ღამეო, საიდუმლოდ მოცრდია

ლეთა შეუთა, ზ დაუსქე ყველას თუალები, რომ
 მოვიდეს ჩემი რომელი ზ ჩემს წიაღს მოვეოს
 უსილგული, იდუმალი. სსუა რა სინათლეა ცრფი-
 ალთათვს სჯირო, თუ არ ყოფნა ერთმანერთთანა.
 სიყუარული ბრძა არისო ზ ლამეც ეძეცემ შეჭმეჭ-
 ნის. მამ მოდი ლამეც მდუპარეო, მტუჭლო
 სარწმუნოო, შენის შაგით მოსილი ზ იქ მიმიყ-
 ვანე, სადაც ჩემი დამმარცხებელი იანაგებოდეს,
 სადაც რაძა წმინდამ ზ უბიწო სულმა უნდა
 აღასრულონ წესი ზირუჭლის მსხუჭრძლის შეწირ-
 ვისა; მოასნი შავი ლართი შენი ჩემს სიმძუდის
 ზ უმანკობის სიწითლესა, მანამდისინ გათამამებუ-
 ლი სიყუარული სსუას ამ საიდუმლოებამი არღა
 რასა ჭნედადეს, თუ არ შეუეინებელს აღსრულე-
 ბასა აჯივოსნებრთის გაღდებულეებისასა. მოდი,
 რომელი! მოდი! შენ იქნები დღე ჩემის ლამისა:
 სიბნელეზედ ისე მტეოყედ გამოირკუჭვა სისანე-
 ტავე შენის სანისა, როგორც ახალი თოვლი
 ყოინის ფრთაზედა. მოდი, ლამეო მოწყალოო;
 მოდი ლამეო უკბილო ზ წყუდიადო, მომეგარე
 რომელი ჩემი; ზ როდესაც სიჯოჯსლე დასრულონ,
 მაშინ აილე ზ გარსკულაგებად დაკუწე: ზირსა
 ქუჭყანისასა ისეთის ელვარებით განაბრწყინებენ
 მაშინ ისინი, რომ მრთელი ქუჭყანა შენ ლამეს
 შემოგეგრფოდეს ზ აღარ მიჭნედადეს აღარც
 მსესა ზ აღარც იმისს დიდებასა. — ოჰ: გიჟიდე
 მართალია, უფლება სიყუარულისა, — მაგრამ

ვერ გი ეს უფლება არ მიძილია. ვასყიდულო ვარ, ზე მსყიდველსკი ვერ არ დაუწყარივარ. ოჰ! რა ხარათ გაგომელდა ეს დღე? თითქო დიდის დღესასწაულის წინა ღამე იყოსო პატარა ყმაწვილისათვის, რომელსაც ასალი უჯანსაღი ვეფულება ზე ხაჯმა მოუთმენლათა ჰსურს. — ოჰ! ავერ ჩემი მიძაცა! —

შემოვა მიძა ზე მოაქუს ბაწრის კბე.

ჟიულიეტა. ანბავი მოაქუს რამე; რასაცკი რომეოსს მეტყუხს რასმე, ეოგელოდე მტვერძეც-უქსლობა იქნება ჩემთვის ღუთიური. აბა! მიძავ! რა ანბავი? ვეე რა არის, ავლში რომ ვიჭირავს! ის კბევა, რომელმ რომ დავაბარა?

მიძა. ჰო, ჰო! ბაწრის კბე. (ძირს დავდებს ცხებს.)

ჟიულიეტა. ღმერთო ჩემო! ვეე რალა არის? რათ იძტურევე ავრე ავლებსა?

მიძა. ღმერთო დიდებულო! მოკუდა, მოკუდა, მოკუდა! ვაა ჩემს თავსა. ვაა ჩუქსნი ბრალი ქალო, ვაა ჩუქსნი ბრალი. აღარ არის უბედური, — მოკლეს, მოკუდა!

ჟიულიეტა. ღმერთი ავრე უწყალო როგორ იქნება!

მიძა. რომეოკი იყო! ოჰ! რომეო, რომეო! ღმერთო! ვინ იფიქრებდა ამას!

ჟიულიეტა. როგორი სულის მტერი ხარ შენა, რომ ავრე მტანჯავ! ასე მტანჯავ, რომ წყველნიც ვიწყენენ. რომელმ მოიკლა თავი თუ? ჰსთქვ,

ჭო-თქო ზ მარტო ეს ერთი წმა მოძკლავს ისე
მსწრადღათა, რომ ვასილისკოს თუალსაც არ შეე-
ძლოს. თუ რომელი აღარ არის, აღარც მე ვარ.
მითხარი, დედაკაცი, ჭო თუ არა? ამ ერთმა წმამ
ან მოძკლავს, ან ძაცოცსლოს.

ძიძა. მე ვნახე იმისი დაჭრილობა, ჩემის თვა-
ლითა ვნახე, — ღმერთო შენ დამისხენ, — მიე მუძუძი
ნაკრავი, ვაჟ ჩემი ბრალი! მმოფრილა ვღია, სანა-
საგათ სასარგელი; ფერი, ფერი იმისი, უარიელი
ნაკრავი; — სულ სისხლით მიუთუნებელი; — გული
შემიწუნდა, ვიხება დედაკაცი რომ ვნახე! ვაჟ, ვაჟ!

მეფუცივეტა. ოჰ! ვასქლი, გულო, ანლავე
ვასქლი; დადევით თუალებო, სინათლე აღარ დაი-
ნსათ; სსეული მიწიერო, მიწადვე დაიშაღე,
რადს აყოვნებ; სულო, ვანვედ ზ ეს სსეული
რომივას საფლავს მიუგდე.

ძიძა. თეიბაღდო, თეიბაღდო! ვაჟ შენს ყმა-
წკლკაცობასა, — ვაჟ შენს სიამაყესა. უკეთესი
მეგობარი ვინა შეგდა მე უბედურსა; უკეთესი
წდილობა ვინლა ქქონდა; ვაჟ მე შენის სიკუდი-
ლის მნახუნსა!

მეფუცივეტა. რა გრიგალი არის ეგა, ორივეს
მსრიდამ რომ აგრე მოქრის ზ ჭვლეფს ქუწყანასა?
რომელი მოკლეს ზ თეიბაღდ მოკუდა? სასურველს
ბიძამკლსაც მოგაკლდი ზ უმეცესად სასურველს
ქმარსაცა? მაშ რას გაუჩუძებინარ მეორედ მოსე-
ლის საყვარი? ვინლა უნდა იცოცსლოს, რაკი ეს

ლრნი აღარ არიან?

მიძა. თეიბალდი მოკუტა ზე რომეო ვაგედეს; რომეომ რომ მოკლა იმიტომ ვაგედეს, დაჰკარგეს ქალაქიღამა.

ფსულოცვა. ყოველად მთიერო! რომეო? რომეომ მოკლა თეიბალდი?

მიძა. ჰო, რომეომ, რომეომ, — ვაჲ მე!

ფსულოცვა. ოჰ! ეულო სასარგლო, ცუბილის სსით მოსილო! ოჰ, ეულო მსაკუთრო, ყუბილა ლეშში სამალულო! მდგარა როდისმე ვეშანი ამისთანას მშუწნიერს სადგომში? ოჰ! მტარილო, სიამოვნებით აღსავსე! ვეშაკო ანგელო სეზრიგო! აუთარო მტარედის ბუმიბულით მოსილო! მდგლო კრავის ბუწუნო! ცოდულო ცხოველო, მრევირას ნათელით მკობილო; ანგელონო დანთქმული, ავანაკო ავციონების გამომეუწუნლო! ში მენ ღუთის განცებო! ვოგოხეთში რაღა საქმე ვაქმს, თუკი წამწეძედი სული ამ სწეულში ვიციბო, ამ მოკუტავს სამოთხეში? უნანავს ვისმე თავის ღლეში ასე გამრეუნელი წიცი ასეთის სიმდიდრით ედა ვადაკრული? ვაგონილო სადმე, რომ ასეთს განბოწყინებულს სსასლეში ასეთი ურცხუ სოცრუე მდგარიყოს?

მიძა. არ შეიძლება შეთქი, კაცის მიხლობა, არა! ეგვლანი ურგულონი არიან, ურწმუნონი, უსზნიდისონი, უნაჯიურნი: სულ ფიცისცესა, სულ სოჭრუე, სულ მჯთაყრება, სულ სამაგელება; სწეა.

არაფერი. ასა ღმერთო! ეს ზეჯრე სად არის? —
 ზეჯრე, ერთი არაფი! ეს მწუნარება, ეს ნალტქლი,
 ეს ვსება დამბურვის, მამ რასა იქს. შეარცხუნა
 ღმერთმა როძეო!

გაყლიეცა. წყული იელს ენა შენი მე
 სიგეჯსათს. როგორ თუ შეარცხუნა; — მერე ვინა?
 სიარცხულმა როგორ უნდა მქუშელოს იმისს ნა-
 თელს მუბლსა. იცი რა არის იმისი მუბლი? საყდარია
 ნაცობსენისა; ისეთი მუბლია, რომ ქუქუნის გჯრ-
 ვნი ზედ ედგას, იმასჯ დაამქუნებს. მე
 როგორ ვბედავდი, მე უბადრუკი, რომ ისე ვინ-
 სენიებდი?

ბიძა. ქა! შენის ბიძაშულის მკუთლელსედ
 კეთილი რა უნდა ითქმოდეს?

გაყლიეცა. ხეძი ქმარი მე უნდა ვასხნო
 ცუდათა? ვაა შენ ხეძო საჯრდო ზ აბედო მე-
 ულუო! ვინლა ვამოვესარჩლოს, თუ მე შენო
 ცოლი, სამის საათის წინათ ვუჯარდაწერილი, — მე
 ვბედავ შენს მუურაჯსებით სსენებასა? — ვაა შენ,
 უბადრუკო ხეძო თავო, ვაამე. — მაგრამ რათა.
 რათ იხებე ბატონო, კელმწიფეო, რომ ბიძაშული
 მომიკალ? — იქით ხამომეჯალენით, ვამოსულეღლე-
 ბულოო ხეძო ჯრემღებო! თქუქუნჯ მე შემომბედეთა
 მუურაჯსება, რომ ლოყებზედა მდიოდით, ვანა? —
 თქუქუნსავე წყაროს მიიქვით; აქ საქმე არა ვაქუს-
 რა; ცოცხალია ხეძი მეუღლე, რომელსჯ თებულდით
 მოკუთლას უბირებდა, ზ თუთან ის მოკუდა, თეი-

ბაღდი, ჩემს მეუღლეს რომ ჰქვავდა. თუ არა
 სასისარულო, რა არის აქ? მამ რა მატყობებს მე
 გამოსტყობულსა? ერთმა ლექსმაკი საკუთავად
 დამიკოდა ვულო, — თეიბაღდის სიკუთილს, დ
 უმძიქსმა ანბავმა: «თეიბაღდ მოკუდა ჭ რომეო
 გ ა ა გ დ ე ს ო.» მარჯო ამ ერთს ლექსი, გ ა ა გ
 დ ე ს ო, მარჯო ამამი არის სიკუთილი ერთისაკი
 არა, ათიათისის თეიბაღდისა. თეიბაღდის სიკუთილიოც
 კარგათა კმარა; ჭ ჩემი უბედურება იქ უნდა შემ-
 დგარეო. ან არა ჭ, თუ ერთი უბედურება ისე
 არ მოვა, რომ მეორეც თან არ მოჭყუქს, — რაკი
 მითხრეს თ ე ი ბ ა ლ დ მ ო კ უ დ ა ო, ბარემ
 მამასაც გამძელავენებდნენ, ან, დედასაც, ანუ
 ორთავე; ოჰ! სამინელი იქნებოდა ჩემთვის ეს გამ-
 ელავება; — მაგრამ ფერ მითხრან: თ ე ი ბ ა ლ დ
 მ ო კ უ დ ა ო, ჭ მამინგე თან დაყოლონ: რ ო -
 მ ე ო გ ა ა გ დ ე ს ო, დ ა ჰ ო კ ა რ გ ე ს ო, ეს
 სომ ერთიანი სიკუთილია სულ ყველასი. მამისაც,
 დედისაც, თეიბაღდისაც, რომეოსაც ჭ ვეულიეცა-
 სიცა. ვინლაა ცოცხალი? რ ო მ ე ო დ ა ჰ ო კ ა რ
 გ ე ს ო, — აქ აღარც ბოლოა, აღარც დასასრული,
 აღარც ნაბირო, აღარც კიდე იმ გამოუთქმელის
 მწუსარებისა, რომელსაც ერთხელ წარმოადგენს
 საყუარლის რომლისამე სიკუთილის გამელავება!
 მიმა: მამახემი ჭ დედაჩემი? სად არიან?

ბიძა. უსულოს თეიბაღდს დასტირიან. თუ ვნე-
 ბავს წაგიყვან.

ფილოციტა. თავისს ცრემლებს ადენენ იმისს წყლულსედა, როდესაც იმათ შეუძრებათ, მაშინ მე ვადენ რომეოს დაკარგუაზედ. აილე ეს ბაწარი. სპარალო იარალო! შენც ზემსავით გასცრუვდი; რომეო ვადემბულია. ზემთან უნდა მოვეყუანა ზ მსლა სად არის? ამაო სასოებზე! მეც ისე ვარ განაჯიკებული, რომ ქალწულად მოგჭებუდე ზ ქუჩივათა. — მოდი, აქ მოდი, — შენცა, მიძაგ! შენც აქ მოდი. მე დავქსწუწბი ზ რომეოს მაგიერათ სიკუდილი მომიწუწს.

მიძა. შენ შენს ოთახში შებმანდი ზ მე რომეოს მოვიძებნი, მოვიდეს ზ ნუგეში ვცეს. ვიცი სადაც არის. ეცმის თუ არა? რომეო აქ მოვა ამალამ. მე მსლა იმასთან მივალ. ბატრი ლავრენცის სენაკშია დამალული.

ფილოციტა. ოჰ! წადი, ზემო მიძაგ! ეს ბეჭედი შიართვი ზემს კანონიერს ბატონსა ზ მოანსენე, გამომესაღმოს. (ვაგა.)

ს ი ლ ვ ა III.

ბატრი ლავრენცის სენაკი.

შემოვლენ ბატრი ლავრენტი ზ რომეო.

ლავრენტი. გამოხსედე, რომეო! გამოდი აქ, მოკუდგეო უბადრუკო! ჭქუნუკას შეუწყრისარ ზ!

მწუხარება სასძლო შენი!

რომეო. ანაგი, მამაო! რა უნებებია მთავარს? რა ასელო უბედურება უნდა გამოვსცადო კიდევ? ღიჯრენტი. მეცად მექსნუჭვისნარ უბედურებას, შულო ხეძო! მთავრის ვარდაწყუჭვილება მინდა გამოვიცხადო.

რომეო. სიკუდილო, ვანა?

ღიჯრენტი. პირმან მისმან წარმოსთქუა სამართალი, არა ეგოდენ სასტიკი. არა სიკუდილო, არამედ განდევნა შენი აქითვან.

რომეო. ღაკარეუა! ღმერთო ღიდებულო! ოჰ! ღუთის გულისათუს, სიკუდილითქო, მითხარი. სიკუდილზედ ვაგდება ზეგროთ უსამინელესია ხეძთუს. ნუ, ნუ მეტყუ ვაგდებას, მამაო!

ღიჯრენტი. შენ მხოლოდ ვერონიძამა ხარ განაჯიყებულო: უნდა თანა წარსდე ქუჭყანა ვჭრცელია.

რომეო. ვერონას ვარეთ ქუჭყანა სადღა არის ხეძთუსა? სსუგან ხეძთუს აღარა არისრა, თუ არ განსაწმენდელი, ცანფუა ჭ ვოფოსეთი. ხეძი აქედამ ვაგდება ქუჭყანიდამ ვაგდება; ჭ ეს ვაგდება სიკუდილია, სიკუდილი, მაცთურებით ვაგდებად წოდებული. სიკუდილს რომ ვაგდებას არქმევ, ოქროს ნაფანითა მჭერი თავსა ჭ იღიმები ხეძს თავის კუჭთაზედ.

ღიჯრენტი. ოჰ! ცოდვაო მომაკუთინებულო; ოჰ! განმრჩობლუებულო უმაღურებათ! ხუჭნის

კანონით შენ სიკუდილით უნდა დაჰსჯილი იყავ. მთავარმაგი, თავისის გულის სიკეთით შენივე შესარე დაიწყრა, კანონი შეაყენა ჭ სიკუდილის წილ, მხოლოდ აქითგან განსადგენლოდ განგნაჯიყა. — ეს არის ნიშანი უნჯ მოწყალებრისა ჭ შენი ვერ ჰსედავ.

რომეო. მოწყალებაკი არა, სიმკაცრეა უნჯ, შეუწყნარებლობაა უმაგალითო. ჩემი უა იქ არის დაქნილი, სადაც ვუთიივცა არსებობს. უმცირესი პირუცყუცა, კაცა, ძალით, თავუ, აქა ჰსესოფრებენ ჭ ამ უას შეჰსეკერიან; ჭ რომეოსკი აღარ შეუძლია. ბუნი სარგებლობს, უმეცესის სიძართლით, ნებით ჭ პაცივით, აქ ყოფნასა ჭ რომეო ვერა. ბუნს შეუძლია ვუთიივცას გეოსედ დაფრინდეს, ამ სნეცაკს ალობასტროსა; შეუძლია ივემოს უკუდავის სიტკბობების ცუხებით, რომეოსაც ამ ბუნის შესებაც შეამწყუნებს ჭ ქალწულობის სიმძღეს ვაუწყითლებს; ჭ რომეოსკი არ შეუძლია ესა; ვადებულოა, დასაკარეკად განნაჯივებულოა რომეო, ბუნს კი ამლევენ ნებას, ისარებდე ჭ დღესასწაულობდეო ჭ რომეოსკი არა; ბუნი თავის უფალია ჭ მე განდგენილი, ვადებულო. შენი მეუბნები, ვადება სიკუდილი არ არისო? ელში აღარა მოგსტარა, ან წმინდა რამე სწამლაგი, ან დანა ვალესილი, ან სსუტა მსწრადლოდ მომკუთლელი რამე იარაღი, რაც უნდა ყოფილიყო? სსუტა აღარა გქონდარა, თუ არ ევ სიტყუქა, რომ

უმაგისოთაც მოგეკალ? ამ სიჯეუეს, მამო, წაწყემენდილნი ამოიმანის ვსოფოსეთიდამა. ეული შეგრახა შენ, ადამიანსა, შენ, მღუღელსა ლეთის მსახურსა, შენ ხემს წმიდას მოძღუარს ზ სულიერს მამასა, შენ, მეცობარი ვარ შენო, რომ მეჯეოდი სოლიმე, ეული შეგრახა, რომ ღამკალი ერთის ლექსითა, ვ ა ვ ა ვ ღ ე ს ო.

ღაგრენტი. შენ სიუტარული ვაჟსამართლოებს. ნება მამეჯ ყრთი სიჯეუეა ვიისრა. —

რომეო. ოჰ! ისევე ღაკარგუტეღ ეინდა ღანაოკი?

ღაგრენტი. ამ საძინელის ლექსის მოსაგერეუ-
შელოს იარაღს მოგჯემ ერთსა: ფილოსოფია არის
სმე ტკბილი უბედურებისათჳს ზ ფილოსოფია
ეჯემს სუიქსა შენს ექსორიად ეოფნაძი.

რომეო. ექსორიად ეოფნა; ისევე ის ღაკარგუტე?
ხამოდეეს შენი ფილოსოფია, მანამდისინ ერთს
ეულიეჯას ვერ შეიქმს, ერთს ქალაქს ადვილს
ვერ გამოუჯულის, ერთს მთავრის სამართალს ვერ
მოუშლის, რის მაქნისია ან ფილოსოფია შენი, ან
ეოფელი თჳსება მისი. აღარა ჰსიქუარა ფილო-
სოფიაზედ.

ღაგრენტი. ცხადია, რომ ეიქებს სმენა აღა-
რა აქუთ.

რომეო. როგორ ეინდა, ეიქებს სმენა ჰქონ-
დეთ, როდესაც ტკბიანები ვერასა ჰსედგენ.

ღაგრენტი. მაცალე ერთი, შენს მღეომარეობაზე

ვილანარაკოთ.

რომელი. რასაც არა ჰქონდა, იმაზედ როგორ ილანარაკებ? შენ რომ ჩემსავით ემაწულატი ყოფილიყავი, ჩემსავით რომ ვუღლივტას ჰქუარებოდი, ჩემსავით ამ ერთის საათის წინ, მხოლოდ ერთის საათის წინ, ექორწინა იმასთანა, შერე თეიბაღდის სისხლით მესეროლიყაკ, ჩემსავით რომ ცრფილენა ექონიყო ჭ ჩემსავით ვასაგდებად განაჯიყებუი ყოფილიყავი — მაშინ შეიძლედი ლანარაკსა; მაშინ შენცა ვნასაგდენ შენის თქმის მგლეველსა, ჩემსავით მირს დავეძეულსა ჭ მშინფავსა სფლავად რამდენი მომინდებოთ. (ვარფავს კარის რეკა შემოისმის.)

ლავრენტი. ადევ შენე; კარს ვარეპენ. შიგნით შედი, ჩემო რომეო.

რომელი. არა, არა! ფესს არ მოვიჯულოი, მანამდისინა ჩემი ოხერა ჭ ვაება ისეთს ნისლს არ შემომასუწვენ, რომ ადამიანის თუალისეგან დამშალონ. (ვარს რეკენ.)

ლავრენტი. ეესმის, როგორ რეკენ კარსა! — ვინა ხარ! — ადევ შენე, ემაწვილო, თორემ სომ დავიჯერენ. — მოითმინეთ! — ადევ, ჩემს სამწირველოში შედი (ვარს რეკენ ვადევა). — ამ საათში! — ღმერთო ჩემო! რა ვაფიუჯებაა! — მოვდივარ, მოვდივარ. (უფრო რეკენ ვარსა). ვინა ხარ, ავრე რომ ამჯერევეს კარსა? საიღამი მოსუკალ? რა ენებას?

ძიძა. (გარეშად.) შემიძუ, მამაო ზ მამინ შვი-
ცებო. ვულოყვას გამოეწავნილო ეასთავარ.
ღაჯრენტი. მამ მძღობა შენს მასხვასა.
შემოყა ძიძა.

ძიძა. მამაო, მამაო! მიბძანე ღუთის ვულო-
სათხს, საღ არის ჩემი ქალბატონის მეუღლე,
რომეო საღ არის?

ღაჯრენტი. აგერ, მისა ვღია, თავისის ცრუ-
მუყით დაძაქრალი.

ძიძა. თქ! სწორეთ ისე ეოფილა, როგორც
ჩემი ქალბატონია.

ღაჯრენტი. თქ! საწუსარო შეთანაგრძნობაო!
საგოთაყუთო მეღთობაო!

ძიძა. ღიალ! სწორეთ ასეა ისიცა: ცირილი ზ
ვაება, ვაება ზ ცირილი. (რომეოს.) კარგია, ემა-
წლო, ადექით წყსედა. აგრე როგორ იქნება.
კაცი სარო! ვულოყვ თუ გიფართ ადექითა.
როგორ იქნება, რომ თავს აგრე იწუქბთ.

რომეო. ძიძა?

ძიძა. კარგია ასლა, ვეყოფათ! ადექით წყსე.
რომეო. ძიძა! ვულოყვას ასხენე შენა ზ როგორ
არის? — სამაგელ კაცის მეჭოლეათ მიფანხივარ,
ვანა? ჩუწნის ბედნიერების ვანთაღა რომ სის-
ხლით შევსვარე, მერე იმის მასლობელოს სისხლი-
თა? საღ არის ასლა ვულოყვას? როგორ არის?
ჩუწნის დანერყულის სიეჭარულისს რას ანბაბს
უცხაურო, საიდექოთ მეუღლე ჩემის სულისა? —

მძღ. რას ანბობს ჭ არაფერსა, ჩემთა ბატონობა სჯობის ჭ სჯობის. ქუჭმსაგანსეფ დავცემა, წამოვარდება ჭ თუბაღდს ეძახის; მერე ისეფ დავცემა ჭ რაძეფას ეძახის.

რ. მძღ. თოფიღამ გამოვარდნილს ცეფასავით მოჭკლა ვუთიფეა ჩემსა საყელმა, რაგორც მე ამ წყეულის კელით იმისი ბიძაძული მოგჭკალი. მითხარი, ძამაო, მითხარი, ჩემს სწყეულები სადა ჰსდგას ეს საყელი, რომ (ხმაღს ვაძობობს.) ამ სმლით ამოვსტოა მირონათა ჭ იქით ცაღაგადო.

ლაგრენტი. შეყენე მე სასოწარკვეწითილი მენი კელი. მითხარი ერთი, კაცო ხარ თუ არა? შესედილობა მენი ანბობს კაცოთ, ძაგრამ ცრემლიები ვი უფრო ქალობას ამტკიცებენ, — ჭ მენი უგონი ფოფა ქვეა სომ რალასაც ბირუცეუობასა. მენ, კაცის სახად მოხილოა ქალო, თუ მსეცო, მოთმინებოღამ გამოვყეფარ ჭ ჩემს მადლსა გჭფოცავ, რომ უკითები ჰახრო მქონდა მენხედა. რაგორა? თფიბაღდი მოჭკალი: ახოა საუკუნოდ წამწყმენდს თავისს კულის განიზრახე, ჭ ძაგითი ცოლსაცა ჰკლაფე, რომ უძენათ, იჯი, სიკოცხლე არ შეუძლია. რათ აგინებ აერე მენს დამადეძასა, ცასა ჭ ქუჭყანასა? ყოფილივე ესე მენძია ჭ გერ უარყოფე, თუ მენი გინათა არ უარჰყავ! გამეცალოე, გამეცალოე! არცსჰქნს მენს თავსაც, მენს ცრფობაღდსაც ჭ მენს ეზნიერებასაცა: ამ სამ ნაწილად ვასაოჯრადა ხარ დყოფილი, ძაგრამ ფულის

გამასარგებლოების შესგავსად ვერ ასარგებლებ
 ძენს სიძლიერესაც, როგორც რიფია. მამაცური
 გულის სიმაგრე რომ აღარა გაქუს, უსულოსა
 ჰგავნარ სანთელის ჩამოსამუღსა. ცოლსა რომ
 ჰკლავ, რომელსაც წინაშე ღუთისა სიყუარული
 აღუთქვ, თ-თ სიყუარულს ფოცისცენად უცულო
 საგულსა ზე თვსებასა; ვინიერება, კელმდუბანგე-
 ლად ზე ჰქმამკობელად რომ უნდა ჰქონოდა ძენს
 ფოფაქეებასა ზე ძენს სიყუარულსა, უგრძნობლო-
 ბად გარდაგიქცევია ზე ჰქარგავ მავთი ერთსაცა
 ზე შუარესაც, — გამოფხისლდი, ჩემო შულო,
 გამოიღუძე. ვულოცავსათჳს რომ ჰქუდებოდი,
 ცოცხალია ვულოცავ; მამასადაძე ამ ჰქმთსუწკამი
 ბედნიერი ყოფილნარ. — თეიბალოდი შენ ვინარებდა
 სიკუდილსა ზე შენ თეიბალოდი მოჰკალი; ამ ჰქმ-
 თსუწკამიაც ბედნიერი ყოფილნარ. კანონი სიკუ-
 დილს ვემძღოდა ზე კანონმა როგორც ძეგობარმა
 სიკუდილი განდგენდ შეგოცუალა. — ამ ჰქმთსუწ-
 ვამიაც ათასობით ბედნიერი ყოფილნარ. ყოველი
 სიკეთე ერთად მოცსულია; ბედი მსიარულეთით
 ვილიმის ზე შენიკი, დეემამისაგან განებირებულის
 ქალის შესგავსად, იბუჯები ზე უწყრები ბესაცა ზე
 სიყუარულსაცა. ვაფრთხილდი, მე ვირჩევ! თორემ
 ბოლო ავად დასრულდება. ადექ, წადი ზე შენს
 სატრფოს ჰეუერთდი ალთქმისამებარ; ადი იმისს
 სადგომში, ვჩუწნე ზე ნუგეში გუცი; მაგრამ ამასკი
 ნუ დაივიწყებ, რომ უნდა მოჰქიბოდე, მანამდისნ.

ყარულის დაყენების დრო მოვიდოდეს; თორემ მანტუას ვეღარ წასვალ. მანტუას უნდა დაიბნაღო მანამდისინ აქ მოგასერსებდეთ, შენს ქორწინებას გამოგაკანდებდეთ, შენსა ჭ ვულოცავს ოცნას მოგარიგებდეთ, მთავარს მოცემებას გამოვსახოვდეთ ისეთის სისარულითა, რომ თას ვნის ვადა-ჭარბოს შენს აქიდვან ვასულოცვდ შექსენებას. შენ წინ წადი, მიძავ ხემ მადეიო მოკითხუა მოასსენე შენს ქალბატონსა ჭ ურნიო მძობელნი ადრე დაძინოს, რადგან მამურალნი არიან მქუსარგობისა-ვან; ჭ მერე რომეო მიიღოს. —

მიძა. ღმერთო! მრთელს ღამეს აქ დაგრჩე-ბოდი ჭ ყურს დაგივდებდი, ისე მძუქსნივრად ღამარაკობ მამაო! აჲ სწავლა რა არის. (ღომეოს.) ბატონო, ვიანლები ჭ თქუქსნს მობძანებას შეგა-ცუობინებ ქალბატონსა.

რომეო. წადი, მიძავ ჭ უთხარ კარგი საუ-ქმდური დამსქმდროს.

მიძა. (ბუჭელს აძლევს.) დიალ! მართლა! ეს ბე-ჭედი გამოძატანა თქუქსნთან, თქუქსნც დახქარეთ თორემ დაგიიანდება. (გუჲ.)

რომეო. (ბუჭელს ჭმინჯავს.) აჲ, ხემი ღონის მომცემი!

ლაგურენტი. წადი ასლა კი; ღამე ნებისა. ვე-რონა ან აძალამ უნდა ვინუცვო ყარულების დაყენებამდინ; ან არა ჭ სწავლ მანამდისინ ვათენ-დებოდეს, — რომ სიბნელითვე ვასჯდე: ვოგლო.

შენი ბედი ჭ უბედურება ასლა ამასეღ არის და მოკედებული. ბინა მანჯუასა ვქონდეს ჭ მე აქ შენს გავს მოგეღანარაკები, რომ დღითი დღე გავნობებდეს სოღმე, რაც რამ აქ მოხდება შენის საქმის კვიღად წარსამართავი. კელი ასლა, დრო არის; მღუღობით ჭ ლამე სებისა.

რომეო. (კელს არსმეღს.) ყოველს სისარულსეღ უსესთაქი სისარული რომ არ მიძეღოდეს, შენ ასე მსწრაფლად გერ მოგქორღებოღი მამარ! მღუღობით. (ერთი ერას მსარგსეღ ვავა, მეორე მეორესეღ.)

ს ი ლ ვ ა IV.

ერთი ოთახი კავეღეღის სასახლეში.

შემოვლენ კაჟუციყვი, დონნა კაჟუციყვისა ჭ გრადი ჰარისი.

დონნა. ჩუქნის ოჯახის უბედურებასა ჭ ელოვას ისე მოუხდით, რომ აქამოდღე თქუქნი სურვილი ჩუქნს ქალს ვერ გავნობეთ ჭ უნდა მოგიტეღოთ, გრადი. — დიდი საყურული ვექონდა, ჩემს ქალს ხაცა ჭ მეც განსუქნებულის თეიბაღდისა; მაგრამ რალა ვაქწუობა. ყოველნივე წარმაღალნი ვართ. ვარგა ლამე ვასული ჭ აღარა მეონია ამალამ ის აქლა ხამოღიდეს; თქუქნის აქ ყოფნით რომ არ ვეგსიამოვნა, ვაგიტყდებით, რომ ასლა მეც დამო

სებულო ვიქნებოდი.

ზარის. ასლა მაინც დრო აღარ არის ჭ ლამე
შეზღობისა, ბატონო! უმორჩილესად ვთხოვთ
თქვენს ასულს თქვენს განუცხადოთ ჩემი ვკულო-
თადი ნაცვივისწყმა.

დონნა. ბატონი ბმანდებით; სულ აღრე შევი-
ცვლემ იმისს სურულსა. ამ სალამოზედეკი მეცად
მწესარეფ იყო საწყალი.

კანაყლოვტი. ბატონო ზარის! მე ვჭვონებ შე-
მიძლია ასლავე აღვითქვით ჩემის ქალის სიყუარ-
ული; იმედი მაქვს, ყოველს შემთხვევაში მე
მომენდობა; მეცხაც ვიცევ; დარწმუნებული ვარ
ამასეფ, — ჩემო დონნა, — შენ ადი ჭ ნასე, მანა-
მდისინ დაქუჭბოდეს; აცნობე სიყუარული ჩემის
სიმის ზარისისა ჭ უთხარი, კარგათ ვახსოვდეს, —
რომ ოთხმაბათს, — მაგრამ აცა: დღეს რა დღეა?

ზარის. ორმაბათი, ბატონო!

კანაყლოვტი. ორმაბათი?! — მაშ ოთხმაბათი
აღრე იქნება, ჭ სუთმაბათს იყოს. უთხარი, რომ
სუთმაბათს დაიწერენ ვეპარსა ეს კეთილშობილი
ვრამი ჭ ისა. — (ზარისს.) სომ მენათ იქნებით
სუთმაბათისათეს, თუ ამ დამორებამ არ შეეწყუსათ?
დიდი წუჭულება არა ვუჭქნებარა: ორიოდ მე-
ვობარი ჭ ისარის. მოვესხეებათ რომ თეიბოდ
მასლობელი სათესავი იყო ჩუქნი ჭ ასე მალე
დიდი მსიარულება ჩუქნეგან არ ივარეგებს; მაშ
ათოდ თოთხმევიოდ მევობარი ვმეყოლება,

დგენ ჯ რაცოდ არ დასცხრები: წოდებრი მწუნა-
რება კეთილს ერძნობას ამტკიცებს ძულო, ჯ
გარდაცემული კი უგუნურება.

ჩუკოტა. როგორ არ ვიცორო ასეთი დას-
კლისი?

დონნა. მწუნარება სხვას ვერას იქს, თუ
უფრო არ ვაგრძნობინებს დანაკარგსა ჯ იმისი
ამოგებაკი აღარ შეუძლია.

ჩუკოტა. ძულოდ საგრძნობელია ჯ ძულოდ
მაწუნებს დაკარგვა იმისი, რომ არ ვიცორო.

დონნა. ჰო! ძულო! ცრემლებს ისე ბიძაძულის
სიკუდილი არ ვადებს, როგორც ისა, რომ იმი-
სი შეკუდილი ცოცხალია, განა ძულო!

ჩუკოტა. ოჰ! რა შესარცხენია!

დონნა. შესარცხენი რომეო, განა?

ჩუკოტა. შესარცხენსა ჯ იმას შუა დიად
უზობა სიჭრცვა. ღმერთმან შეუნდოს; ხემის
მსრით მე სრულის გულით შემინდვია; მაგრამ
ქუცყანასეჲ კი არას სორციელს ისე არ შეუ-
წყუნებოვარ.

დონნა. შენი საწყხარი ის არის, რომ ეს ავა-
ნაკი, ეს ღუთის მცერი ჰსცოცხლებს.

ჩუკოტა. დიად, დელო! მე ეს მაწუნებს,
რომ ძირს არის ხემსეჲ, ხემი ძელი ვერ მის-
წყუდება იმასა. ოჰ! რაცოდ მე არა მაქუც მონდო-
ბლო, რომ მარჯო მე ვადგანდვინო, როგორც
მინდა ხემი ბიძაძულის სიკუდილი?

დონნა. ნუ ეძინია შულო! ჩუქნ ვადგასდევინებთ. კარგია, ნუღარა ჰსჯირო. მანჯუას დაბინაგებულა ვადგებული ჯ მუ კაცი შეავს იქა. ის ასეთს საწამლავს შეაარებს, რომ მაშინვე თიბაღდს გამოუყენოს. მაძის, მეონია, შენც დაიმშულო ეული.

ჟუჯიიეცა. მუ ეულს ვერ დავიმშუებ, მანადისინ რომეოს არა ვნახავ — უსულოდ; ასე შემაწუნა ჩემის ბიძაშულის სიკუდილმა. — ფედა ჩემო! კაცი იბოგნეთ ვინმე, რომ საწამლავი წაიღოს; საწამლავსკი მუ ვაჯაყეებ. მიიღებს თუ არა, მაშინვე მიიძინებს. აჰ? რომ იჯოდეთ, როგორ ვიცანდეები იმისს საცეოს რომ ასტყებენ; ჩემი მოსტყნება არ შეიძლება, მანადისინ თეიბაღდისათვს მწუნარებას იმას არ ვადგასდევინებ.

დონნა. შენ ღონის მიება მოასტყნე ჯ კაცს მუ ვიძოვნი. — ასეა ჩემო შულო, კარგი ანბავიცა მაქუს შენავს სათქმელი.

ჟუჯიიეცა. სისარულისათვს ამანგდ უცეოესი დრო აღარ ძეიძლება. ძალიან სტვირთა ჩუქნავს სისარული. რა არას, დედაო, ეც ანბავი?

დონნა. აჰ, ჩემო შულო, როგორი მამა ცეავს! ჩემი შული ვაეამსიარულოო, ასეთი დღესასწაული მოგიმსადა, რომ არც შენა ჯ არც მუ, სისარათავს არ ცეინანავს.

ჟუჯიიეცა. რა დღესასწაული უნდა იქავს ეცადეაო!

დონნა. ხეძო შულო! ამ სუთმაფათს მსნე, ასოგანი ზე კეთილშობილი ვრამი არისი წმინდა ნაგულეძი წაგიეუანს ზე იედნიერ ცოლად შევირთავს იქა.

ჟიულოცა. წმინდა ნაგულეს ეკლესიასა ზე თუთა წმინდა ნაგულესა ვჭუტოცავ, მე იმან იედნიერ ცოლად ვერ შეძირათ. — ახეთი დამკურნება დიდად მაკურნებს. — ხეძი ვათხოვებ უნდათ, ზე ვისაც მამლევენ, ვერ სმაც არ გამოუყვია იმან ხეძოვსა. ვეფიქრებთ, დედაო, ხეძს ბაჯოსს მამს ასე მოასხენათ ხეძმაგიერთა, რომ მე ქმარი არ მინდა ვერა ზე როდესაც ვისურვებ, არისი არ იქნება ისა. — რომეოვს კი შევირთავ, — სომ ივით როგორა მკულს, — ზე იმას კი არა: — კარგი ანბაგი იყო, სწორეთ მოგასხენათ.

დონნა. აგერ მამაშენიცა. შენ თუთან მოასხენე შენი ანხუსი; ვნასოთ როგორ მიიღებს.

შეხოვლენ კაბაჯოცა ზე მიძა.

კაბაჯოცა. მისს დასავლეთსედ ჭერი ცუარს აფრქვს. ხეძის მმის მზე რომ დავიდა ან როგორა მსქუმს. — აბა, ხეძო შულო! სულ ცრემლი, სულ ცრემლი? დასასრულოც უნდა. — სუთმალი, ზღუა ზე ქარი, ამ ქალაქში არიან წარმოდგენილნი! შენი თუალები არიან ზღუა, თავისის მიდენითა ზე მოდენითა; შენი გუბი სუთმალი, ამ მწარეს ზღუაში დამკურნავ; შენი ქარია ისე ვაგებებელი, რომ თუ უეცარმა მეუღ-

როგამ არ ჩაგდო, წაასდგენს უთუოთ ზ დაჭნო-
ქებს სუამაღდსა. — ასლა, ჩემო დონსა, ჩუქნი
ნება გამოუცსადე თუ ვერ არა?

დონნა. დიალუ ბატონო! მაგრამ ქმარი არ
მინდაო, მაღლობას მოგასსენებს. უცუნი? საფ-
ლაეშიაძე შეურთავს ქმარი. —

კანკალიძე. წყნარა ჩემო დედაკაცო, ნუ
აჩქარდები. ნასევრად მაინც მეც მაგ ჰსროის ვარ:
რათ? არ მინდაო? მამ თავი არ მოსწონს, არ
ამბარტყენებს, რომ მაგ უღირსსა ისეთი ღირსი
საქმრო უშოგეთ?!

მეუღლიძე. თავი არ მოსწონს, მაგრამ
მაღლობასკი მოგასსენებთ. საწყენით თავის
მოწონება არ შემიძლიან. მაღლობასკი მაინც
მოგასსენებთ, რადგან განძინება თქუქნი კეთილია..

კანკალიძე. რათ, რათ?! ეს სადლაური ღო-
ლიკა? — თავი მოსწონს ზ არ მოსწონს! მაღ-
ლობას მოგასსენებ ზ არ მოგასსენებ. — სულელიო-
ღობაიო! არ შემიძლია ვე თავის მოწონებაცა ზ
ზ ვე მაღლობაც იქით გადასდუა ზ სუთმათისათუ-
ს მოემსადო, რომ წმიდა ანგელოში წამბადე ზ იქ
ანარკური დაიწყო? აჰა შე არანჭობა შენა, გომ-
ბიო, სანთლის კუკო, შენც სმა ამოიღე?!

დონნა. რას ანბობ, კაცო, რას ანბობ: გამოა-
სულელიო თუ?

მეუღლიძე. მამაო! მუსლმოღრეცთ ვევედრე-
ბით, ერთი სიტყუა ისმინეთ, ერთად ერთი სიტყუა. —

შეგი არა. — მაგრამ სუთმაბათისას რას იტყუო?
 პარის. მე, თუ მეითსეთ ბაცონო? სუთმაბათი
 ნეტა სუალ იყოს.

კანკულოეცა. დილ კარგი ზე ნაცოხსანი. —
 ასლაკი შეიძლება გამაეცეთნოეით; — მამ სუთმა-
 ბათს! — ხეძო დედაკაცო, შენ აღი ზე ნასე ჟეულო-
 ეცა, მანამდისინ დაწუწბოდე ზე უთსარ, სუთმაბა-
 თისათჳს მოემზადოს. — ღამე მძუდობისა, გრამო!
 ბიჭო! სანთელი შეიტანეთ ხემს ოთასში; მართლა
 რომ კარგა ღამეა გასული; ღამის გათენებამარც
 მოატანოს. — ღამე ნებისა. (წაგუნ.)

ს ი ჯ ვ ა V.

ჟეულოეცის სწოლი.

რომელი ზე ჟეულოეცა.

ჟეულოეცა. როგორ! წასვლას აპირებ? ჟერ
 ვათყენება ძორს არის. ცოროლა კი არ იყო ისა,
 ბუღბუღი იყო, სმამ რომ შეცაძფოთათ. ეოგელ
 ღამე აქა ჰყებს სოლომე ბუღბუღი; დამიჯერე
 ხეძო სულო, ბუღბუღი იყო. —

რომელი. ცოროლა იყო, ვათენების მოციქუ-
 ლი, — ცოროლა. ჰსედაგ, ხეძო საცრულო, აღმო-
 საგლეოთის ღრუბოლები როგორ შეცერიანებუოან.
 მთლიმარი დილა ამ იმ მოებს ადგია, ნისოში
 6.

რომ არიან ვასტყულები. — უნდა წავიდე რომ ვივთავსლო, ან უნდა დავრჩე, რომ მოვებუდე.

ჩუკურიცა. მე დარწმუნებულ ვარ, რომ ეს დილის სინათლე არ არის; სწუთ რაღაც მხათაბია, ვანგებ მოვლენილი, რომ მანკუასკენ გზა მოციხათოს. — ხუ მისუალ, შენი ტირიძე; ცოტას ხანს დარჩი კიდევ.

რომეო. კარგი. ვხედავს ზე მეც თანხამა ვარ. სწორეთ მართალს ანბან, ეს ყოძრალი ფერი დილისა არ არის. ის ცოროლა არ არის, იქ მალა, სულმალა რომ ტიკტიკებს. მე აქ ვოფნა მეტად მიფობს წახლასა. რაუყოთ, მამადგეს სიკუდილი, დიდის სინარუთით მივიღებ; — რადგან ხემს ვულოფვასა ჰხედავს, შენ რას იტყუ, ხემო ნეცარებთა? ვიძუხაიფოთ; ვერ ადრეა, —

ჩუკურიცა. არა, არა! დღეა, დღეა; აჩქარდი, აჩქარდი, შენი ტირიძე; სწორეთ ცოროლაა, არეულდარეული ტიკტიკი რომ მოვიფხმის. იჰ! რა სათქმული იყო სასიამოვნოთა ტიკტიკებთა, რომ უთქმეთ. ღმერთო ის სმა რა სასიამოვნოა ხუმს რომ ვვაშორებ. — წადი, წადი ასუა! ჰხედავ, თან ზე თან სინათლე რადგან ჰმანკულობს.

რომეო. სინათლე თან ზე თან ჰმანკულობს ზე ხუმსნი ბედი თან ზე თან ბნელდება.

მეოფე მიძა.

მიძა. ქალბატონო?

ჩუკურიცა. რაო მიძა?

მიძა. დედა თქუქსნი ანირებს აქ ამოდანებასა.
კათენდა თითქმის. — ჭკანათ იყავით; გაფრთ-
სილუბა ეპროიბით. (ძიმა ისევ ვევა.)

ჭყუიციტა. (აღებს ბაღქონის ფანჯარას.) გეაღე
ფანჯარაე! სინათლე შემოვიდეს ზე სოცოცსლე
გავიდექს.

რომეო. მშუღობით, მშუღობით! ერთი ცუხი
კიდევა ზე მიგალ. (ჭკოცნის. ბაღქონსლე გადღის
და ქქსით ღეძეზება.)

ჭყუიციტა. (ბაღქონსლე გადევიდება.) წასუქლ
ეგ ათის, ხეძო სიეუარულო, ხეძო უუვალო, ხეძო
ძეგობარო! ჭქნი ანაგი ეოველდე უნდა შეძეც-
ეობინო სოლქე; ერთი წაძი რაძეყნიძე დღეა
ხეძოქს; აბა ანეარობით ძალიან დაბეყნებული ვიქ-
ნები, როდესუკ კიდევა ენასავ, ხეძო რომეო!

რომეო. მშუღობით, ხეძო სოცკობაეპაო. შეძ-
თსუქსეას არას ეაუქქსა, რომ ანაგი არ შეეა-
ცეობინო.

ჭყუიციტა. ვაა! სომ ვაქქს იმედი, რომ
ენასავით კიდევ ერთმანერთსა?

რომეო. ექქ სულ არა მიქქს. დღე მოვა,
რომ რასაც ასლა მქქსარებას ვიცნათ, სალანარაკოთა
ვექქინდეს, როგორც წარსული საქქე. —

ჭყუიციტა. ღმერთო ეოვლად მიწკალეო!
ეული თითქო რალასაც სასარეღებას მიღვეს ზე
რა ვქქნა! აა ასლა, მანდ ქქქსით რომანარ, საღ-
ლაეში მღებარესავით მიხუქსნები. თუკალი ძეცეუქსს,

თუ რა არი არ გიცი ზ სკურველი უფერული
კი მეონისარ.

რომეო. მერწმუნე, ჩემო სისარულო, რომ
შენც აერე მეონისარ. დაძრევი მწუსარეა ჰსუამს
ხუცს სისლსა ზ ის არის მისეცი. მძღობით,
მძღობით. (რომეო განშორდება.)

ფილიიეტა. ჰე! ბედა, ბედა! მფრინავი სარო,
ოცეჯან. თუ შენ აერე დაუდრობელი სარ, რა
საქმე გაქმს ჩემს რომეოსთანა, ჩემს მედიარს
რომეოსთან, რომელიც არის განსორცელებული
უცქალებლობა. (*) იფრინე, ბედა! იფრინე; იქ-
ნება მალე დაანებო თავი ჩემს რომეოსა ზ მევე
გამომიგნებნო.

დონნა. (გარეამ.) ფულიეტა, მულო! ამდგარსარ?

ფილიიეტა. ვინ შექანის, დედა ჩემი! რას
ჰნიშნავს; ვერ არ დაწოლილა, თუ ასე აღრე ამ-
დგარა! რა ვაჰსენია ისეთი, რომ აქ მოღის
ასლა?

შემო. დონნა კანაფიეტისა.

დონნა. აა! რასაიქ, როვორა სარ, ფულიეტა!

ფილიიეტა. მწუსარეთა ვარ, დედა!

დონნა. სულ შენს ბიამუღს დასტარი? გეო-
ნია შენმა ურეპლემმა საფლავი დამ ამოიღონ თუ?
რომ ამოიღებდნენ კიდეცა, მაისც სომ ვერ აღ-

(*) ცრფილის ყოვლითურთ სრული ჰგონია ვისაც ეცრფის.
ფულიეტა ამ მისეციით არის გარწმუნებული რომეოს
განსობის უცქალებლობაზედ, თუცა კი არ ეოქმის ეს
რომეოს.

კაპულოეტი! იქით, შულო მაშელოთარო! ქა-
ლო წინაღმდეგო! ყური დამიგდე კარგათა: ან
სოთმანათ სეფარძი უნდა წასუდე ეტარის საწე-
რათ, — ან შენს დღეში თეგლით აღარ დამენასო!
ხუ! ხმა აღარ ამოიღო, თორემ მე როგორღაც
გელოები შექაგება. ხეძო დედაკაცო, მე ზე შენა
გჭსნოღით, ღმერთმა ერთს ქალს გარდა, სსუჟა
შული აღარ მოგვანიტო ზე ასლა გჭსედავ, რომ
ესეც მეჯი ეოფილა, ესეც ლუთის რისხუა ეოფი-
ლა ჩუწსნედა. — გაეთრიე იქითა, სამაგელო! —

ძიძა. ღმერთო შენ აკურთსე მსუკიერო ეს
საწელო! დიდად აშაგებთ, ხეძო ბატონო, რომ ამ
ქალს აგრე იხსენიებთ.

კაპულოეტი. როგორათ, როგორათ! შენ ვა!
ვე ენა შეძოკლე შენა, მე ვირხე! ან არა,
წამანდი ზე შენს ცოლებს ელაზარაკე ვერ უყუ-
რებთ ამასა?!!

ძიძა. რაც მოვასხენე, მაგითი მე არა დამი-
შაგებთარა.

კაპულოეტი. მამ ღამე ნებისა.

ძიძა. ქა! სოცუქსაც აღარ მათქმეინებენ!

კაპულოეტი. ხუმათ! გამოურუებულო! გე
შენი სოცუქა ისეც შენი ნათლიდედებისათჳს შეი-
ნანე. აქ არაგის უნდა.

დოზნა. წაგიდეთ. მეტად იჯი სოლმე გაცხარება.

კაპულოეტი. გაცხარებულოკი არა, რაცლომ
გეგაქმბული არაგარ. ღამე ზე დღე, დილასა ზე
7.

სალამოს, შისა ზე გარეთ, მარჯო ზე სალსში, მინარე ზე მღუძარე, სულ ამ ფიქრში გჭყობოღო-
 ვიყავე, რომ რიგიანად ვაძეოსოვებინა; დღეს საქმ-
 რო ძეძოვოს მეფის ეპარისა, მდიდარი, ვამწვილ-
 კაცი, განათლებული, ყოველის ნაცონსებითა აღსა-
 ვსე ზე ყოველის სიკეთითა, რაც რამ გაცემი სანატ-
 რელი არის რამე ზე ასლა ყრთი ნაცარა სულელი,
 ერთი მჭირალა ეომნო, როდესაც ამისთანა ბედი
 წინ უდგას, მოდიოდეს ზე მეუბნებოდეს; «მე ქმა-
 რი არ მინდა; — ვერ დრო არა მაქუსო; ვთხოვეთ
 მომიცვიოთო!» — წადი, წადი! მე მოგიცვიებ
 შენა! თუ ხემი ნაშაგნი ქმარი არ გინდა, — ვამე-
 ცალე ზე სადაც გინდოდეს იქეთრიე! ხემს სასლში
 შენ აღვილი აღარა ვაქუს. — კარგათ იფიქრე ამა-
 წყდა. მე სუძრობა ხემს სოცოცსლეში არა მყო-
 დნია ზე არც ვიცი. სუთმაბათი შორს არ არის.
 დაიდგე ვულსედ კელი ზე რაც გეოჩიოს, ის
 იოჩიე; თუ ხემი ქალი სარ, ხემს მეგობარს უნდა
 მიეცე ცოლათა; თუ არა ზე, ვაჰანამდინავც ვსა
 გქონია. ეთრიე სადაც გინდოდეს, ქუჩაშიამც
 ამოვსელთა სული. ფიცი დამიდგია, შულად აღ-
 რასდროს არ აღვიარო ზე რაც ვამჩნია, იმისი
 შენ არა ვერგოსრა. კარგათ იანგარიშე, კარგათ
 ასწონე. მე ხემს სიჯეჟას არ ვავსტეს, იჯოდე.
 (გაგა.)

ქუჩაშიამც. დავიფიქრო, ანგელონი წყვამი
 აღარსად იბოვებოდეს რომ მოწყალების თუქლით

გადმოსვდოს ზე შინაჯრობოს ამ განსაცდელში უსაყურადღესო დედაო, შენ შინჯ სუ განაგებდ შენს ძულსა. ერთს თათქს შინჯ ძეცადყო, ერთს გვრასა; თუ არა ზე საქორწილო საქოლა- ისეე იქ შადიმსადყო, სადაც თუბაღდ განსტქსებს.

დღანა. შე სუ ძეოდანაკები; შე გეღარადგოს გეცეც. რაც გენიოს ისა ჭქქენ! შე ზე შენ ძეა სათქქელი აღარა არისრა. (გაგა.)

მსულოცვა. თქ! ღმერთო! — შიმა! რაგქქნა, ხეძო შიმაგ! როგორ შოგძალოთ ეს საქმე. შენ სომ იცი, რომ შე ქმარი აქა ძეაგს. (გულზედ მხუ- ნებს.) აღთქმა წინაშე ღუთისა დაძიდჯა: როგორღა ხაძიგა ეს აღთქმა სეკიღაძა, თუ თჯთან ხეძი ქმარი არადიღა იქა ზე იმან არ ხაძიძიგ სჯენა! შირნიე რაძე, ხეძო შიმაო, შირნიე რაძე! — რო- გორ ვიფიქრო რომ, სეცეცეცამ ასე ისეშროს ხეძებრ უძლოუს ცხოველსედა. — რაო? რას ანბობ. არა ფერსა? სუცეცის საცეცი სიჯეცა არც ერთი არ ვაგანსია. — თქ! გეცეცეცეც ხეძო შიმა, შიძე- სმარე, შიძუქსლე!

შიძა. იცი, რა შოგანსენო:როძეო სომ ვაგდე- ბულოა, ზე ვისაჯ უნდა დავენაძლოვეები, რომ ის აქ გეღარ შოგიდეს ზე აღთქმა გეღარ შოგიდისოს; ზე თუ შოგიღა, შაღვით თუ შოგიღა. — რაგი საქმე ასეა, შე შეონია, უკეღესი გეღარ არხიორა, რომ ერადი შეირთო. — ჭო, შენმა სიჯოჯსლეშ. უკე- თესი კაცი აღარ შეიძლეა, ვარქმუნებ. სად ეს,

სად ისა. ღმერთო ძლიერო! რასაც ეს მეორე ქმარი ბედნიერებას ეძიებს, უძველესი ვითაძლე შეიძლებოდა? რას ბძანებ! რამდენით გადააჭარბებს პირველსა. — მერე, შენი პირველი ქმარი მკუდარია ჭ მკუდარი. რის მაქნისია ძენთუხ იმისი სიკოტსლე, თუ შენკი გელარასლეში გამოცადება.

მყოლიეცა. მაგას მართალს მეუბნები, თუ სუძრობ?

ბიძა. ღმერთმა დამწვევლოს თუ მართალს არ მოგასსენებდე.

მყოლიეცა. მამ აგრე იყოს.

ბიძა. როცორა?

მყოლიეცა. კარგი. საკრველი სუძეში მეცი. — წადი ასლა ჭ დღესემს მოასსენე, რომ რადგან ღმერთი გამიწერა ჭ მამს გამწენინე, მე სენაკს მივალ, მატრი ლაერენჯისთან, რომ ხეში შეკოდემა იქ შევინანო ჭ იქ განვიწმინდო აღსარებითა.

ბიძა. მივალ, მივალ? უნათესს გელარას არხვედი.

(აჲა.)

მყოლიეცა. აჲა შენ მსაკურო ბებერო! თულოთაქტობის ვშაკო. არ ვიცი, რა უფრო მხელი მისაგვებელია, — ვიცს რომ მაგწენინებდა თუ ქმარსედ რომ ევლს მადებინებდა, თუთანგე რომ უამდის აჭყედა სოლმე ქუბითა. წადი, წადი, ვშაკელო მსრასელო! დღეს ამას იქით შესსა ჭ ხემს შუა უფსკრული ბევს განუვალი. წავიდე მოძღუარი მოვასო ჭ რხევა იმასა ვჭკოთსო,

როგორ მოვიქცე; თუ იქაც ვერა ვჭაბოვებ რა, —
ერთი საშუალება სომ მაქვს კიდევ, — სიკუდილი!!
(გზა.)

მოქმედება მეოთხე.

ს ი ლ ვ ა I.

შემოვლენ პატრი ლავრენტი ზე პარისი.

ლავრენტი. სუთმაფაისაო, პატრონო? მეცად
მოკლუ დროა!

პარისი. ხემის სიამარის ნებაა ესა.

ლავრენტი. ქალის სურვილი ვერაუ არ ვიციო,
ანბობდიო. აქ ცოცა უქსობა გამოადის ზე ვერ
გიწინასწარმეცუესლებო, რომ კეთილი შეუდგეს
რადე.

პარისი. თეიბაღდსედ მწუსარებისაგან არის
მეცად შეწყობილი ზე ამ მიწესით მაგდენი
გამოლანაარაკება ვერაუ რა მე მოგასერსე იმასთანა.
მაძა იმისი ანბობს არგარგაო, რომ მწუსარებას
ასე მიაწებოს თავიო ზე ამისთჳს აჩქარებს იმისს
გათხოვებისა; დარდი ზე ნალუსლი მარჯობისაგან
უფრო მოემარცხებო ზე ქმრის ველში რომ არ
განუქარდეს არ იქნებო. ასლა სომ იცი მაძაო

ჩუქნი დაჩქარების მიზეზი.

ღაღრენტი. (ცალკე) ნეტავი - დასაძლელი მიზეზი არა ვიცი, თორემ მაგას ვინლა ჰსჩივია. (სამაღლა) ავერ თქუქნი დანიშნულიც აქ მობმანდება.

შეიშვა **ფულოცა.**

პარისი. სწორეთ ბედნიერთა ვრაცს ჩემს თავსა, რომ აქა ვსედავთ თქუქნა, ამ მოკლეს სანძი ჩემს სჯოლოსა.

ფულოცა. შესაძლებელია, თუ ქმარი შევირთე როდისძე.

პარისი. შესაძლებელია ჭ ამ სუთმაბათსაც მოჰსდება, საჯრფოა!

ფულოცა. რაც მოსაგალოა, მოვა!

ღაღრენტი. ჭეშმარიტი სიტყუაა.

პარისი. - აღსარების სათქმელათ მობმანებულსართ მამა ღაღრენცისთან?

ფულოცა. მაგის პასუხი რომ მოვასწნოთ, აღსარება თქუქნთან იქნებოდა.

პარისი. არ დავაგვიყვდესთ სათქმელათა, რომ ვიყუარვართ.

ფულოცა. აღვიარებ რომ, მიყუარს.

პარისი. შე ეჭვ არა მაქუს, აღვიარებთ, რომ ვიყუარვართ.

ფულოცა. ეგ რომ უთქუქნოთა ვჭათქუა, უძივესი ფასი ექნება.

პარისი. სანალო **ფულოცა?** მუუსარების

ცრემლები დასცეობია თქუწნს მუწწნიერს სასესა.

ჩუღლიეცა. დიდი ძლევა არ შეუმოსავს. ჩემს მუწწნიერებაში აღრევ არა ყოფილარა ეასა-
მუწწნიერი. —

პარიხი. ცრემლებსეღ უმეცესი შეურაცხებაა ევ
ლექი თქუწნის სასისათუს.

ჩუღლიეცა. სიძარბის თქმა საწყენი არ
უნდა იყოს. ჩემს სასესეღა ვჰსთქუ, რაცა ვჰსთქუ.

პარიხი. თქუწნი მუწწნიერება ჩემია ჭეჭმ-
სასა ჰეცხათ.

ჩუღლიეცა. შესაძლებელია, — რადგან მე არ
შეკუთნის. — (ღერგვის.) მამო! ეაქუთ დრო,
რომ მომისმინოთ; თუ ინებებთ, საღამოსეღ
მოგალ, — შემდგომ მწუსრის ლოცუსა?

ღაგრენტი. მე ასლაც მსათა გარ, შულო
ჩემო. (პარის.) პაგონო! ჩუწნ მარჯო ყოფნას
ესაჭიროებთ ასლა ჭე თუ შეიძლებოდეს...

პარიხი. ღმერთმა ხუ ჰქმნას, რომ მე მაგას
კანონის აღსრულება დაუძალო. ყუღლიეცა! სუთ-
შაბათს აღრე ეიასლეგი თქუწნს წამოსაყუანათ ჭე
მანამდისინეკი მშუღობით. (წავა.)

ჩუღლიეცა. თჰ! ევ კარი დაკვეთ მამო ჭე
მოღით, მოძიეტირეთ: აღარსად ჩემთუს იმედი,
აღარსად ჩემთუს წამალი, ყოველიეგ მიმეღო!

ღაგრენტი. ყუღლიეცა, ყუღლიეცა! მესმა
თქუწნის მწუსარების მიწეწი ჭე ეანკიდურებულია
ჩემი მწუსარება. მესმის, რომ სუთმაბათს

უსუსტილოდ გიბირებენ გრამთან ვუარის წერას.

ჟეჟუიეცა. ხუ მეცვეთ, ვიციო, მამო, თუ ამასუ არ მეცვეთ, როგორ მოვიშორით ეს საშინელება. თუ თქვენმა სიბრძნემ ვეღარა მოაო სერსარა ჩემთვის სასხნელი, დამლოცვეთ მაინცა ჭ ეს მოშენძარება. (სანჯალს ამოიღეს უბიღამ.) ღმერთმა ჩემი ვუთი როძეოს შეაუღლა; ჩემი ყელი თქვენ ჩაუთვალეთ იმას; ჭ მანამდისინ ეს ყელი საღმრთოს შეკრულებას დარღუწედეს ჭ სსუა ყელს შეესებაღეს, — მანამდისინ ეს წრფელი ვუთი აღაქმას ვასტენდეს ჭ თავისს ნატროსს უღაოაჯებდეს, — დღე ამ რკინამ გამიწევიტოს. — მამ მოიძიე ღონისძიება რამე შეს დიდს გამოცდილებაში, მამო; თუ არა ჭ ჩემსა ჭ ჩემს უნდურებას შუა ეს შემოვა ჭ ეს ვანგვაშეკლებს. ხუ ვიჭიოდებათ აგრე ჩემი მასუსი; თორემ თუ თქვენს რჩევაში საშუქლი ვერა ვჭაოვერა, მე სიკუდილი მივანდება.

ლაგრენცა. ვური დამივდე, შუთო ჩემო! ვრას რასმე იმედსა ვჭსედავ; არის ვრთი ღონისძიება; მაგრამ აღსრულებასაცა ასეთი მლოიერი ვაბედა უნდა, როგორც უნდურება მლოიერი, რომელშიაც სასხნელად ის ღონისძიება უნდა მოვიხმაროთ. თუ ეს ვადავიწეუწვითათ, რომ უსუსტილოდ თავს მოვიკლავო ჭ ნარისს კი არ შევირთავო, მამ ამის ვანსარინებლად ჩემს საშუაობას აღარ შეუძინდება. სიკუდილს არ ვრიდებთ ჭ მამა

სადმე არც ღრთების ხსენს მოკიდებით სიკვ-
ლილისხსა. თუ ამდენს ვუღაღობს ამედი ვაქით,
არის სიძესწო. —

გაყვანიტა. არისს შარათავი ვადამოცილუ
ზ მიძინე რაც ვენიონს: ცხენიანს, ან იმ კომ-
ბსელ ვეულ, ავირ რომ მოხანს ზ ვადმოვარდენი;
ცხს დაადვიები ავსავებით ხასხსა; ვადმი შავლ
ხადვ ვიქსლუბი აურავთად შისხსენენ, დათქმს
შიდევიტორი, სიმძლით მოღალოლეხს; ან არა, —
წიქთადს ღამეს სხადლოლოცედ შემაღვი, ღან-
წილს მიუღებთა ზ თავეთი ხეხსა, რომ ვო-
ველს ფისის ვადვიბსელ იმათი რაკარუკი ხის-
ხლს მიშობდეს შარლქსში მიძინაგან; ან მიძ-
ინე ზ ვოქსალი მიუთარს ხაჭუქსში ხადლაგში
ზ დაველობი. ერთის სიკეუთ ვადვლსავე მო-
ვითმიქ, რისოც ვამოთქმა აუთოთოლეობად არ
შემაძლია, თლინდვი დავრსე მიუღლუდ წმიდად
ზ ერთიგულად ხემს ვოვლოდ საჯაროს მიუღლესა.

ლოვერენტი. კარგი ზ ავტობსანი. მიშ ანლო
შან წამანითი, მამათქქსს შხარულის სსით
ენქსნეთ ზ არისის მიკოტუასელ თანსამ ვართქო
უთისრით. სუჯო თინსავეათია: საქმე ისე შიანწიეთ,
რომ სუჯო ღამე შარვო დარჩეთ; სუჯო თქქსს
შიძს დაწქსხთ თქქსს საწოლში. ეს შავარა
ჭიქა თანა ვქონდესო, ზ რომ დაწქსთ, შიძინ
დალოეთ რაც შიქ წამალი არის. შიძინე ვადმი

ნობთ, რომ ძალუქში რაღაც რამ დამძინებულთ
 დავიჯობის ცივთა; ყოველი თქუქნი ვარძინთა
 ზე ვახიერება ძილუღებთ. მაგა ცქის მკაყენებს
 ზე ვახიერებთ. აღარც სარგებლუ ზე აღარც ქმნის
 თრთქლი ვმძნება, რომ იფიქროს ვინმე ცოც-
 სალთა. ლოცებნედ ზე ცუხებნედ ვარდის თერი
 ვაფიქრებნებათ; თვალუბა დავისძობათ აღრევი
 სისათლე ძიკლუბუნის; ზე თქუქნი სხიული დაჭკარ-
 ვებს სიზბილესაჲ ზე ყოველს მოძინათასაჲ სწო-
 რეთ ისე, როგორც ვქამი მიჯუჯუბუნთისა. ამ
 სიკუდილის ხსის მქონს მდგომარეობაში დაჭკოფთ
 თრთუც ზე თრს ხათს ზე მერე ვამოგეღუბებათ
 თითქო ცქიბილის ძილისაგანთ. — სუთმბათს დი-
 ლაზნედ რომ თქუქნი საქმით მოგა, თქუქნი
 მკუდრად დაჭნუბებთ; მაშინ, ხუჭულუბისაძებრ
 სუკეთესო მოძინულობით მოგრიდენ, წაგიღებენ
 ზე ნიასსხილს თქუქნის ვუქარის აკლადამი
 ვანგასუქნებენ. ამასობაში მანადისინ თქუქნი
 ვამოღუბების დრო მოვიდოდეს, — რომეოს ყოველ-
 საგე მკვარეუბინებ ზე აქ მოგა ხემაან. მე ზე
 ის ვრსად მოუჯდით თქუქნს ვამოღუბებას ზე
 იმავე ლამეს ქმარს ვაჭყუქნით მანჯუამი. ასე
 ვახიერებთ ვასარგებლესაგან, თუ იმუქნეულუბამ
 რამმე ან სულმოკლეობითა შიშმა კელი არ
 შეგეძალათ. —

შუაგულიცქია (ვამოანთიგეს უქის.) თქუქნი მობობე,
 მობობე, მამო. მამოსას ზე სულმოკლეობისს ნუ

რას მიტყუებ?

ლავერენტი. ასეთ წამსხდით, შუაო ჩემო ვაბუღუთ თუკით და საქმე კეთილად წარიმართება; მე ასეთვე ვიას სამღუდელის გვეგნაინი თქუქსს მუულებთან და ამ საქმეს სახქართო ვაცხრობებ.

ჩუქთაობა. სიუბარულო! მენ მომეც ღონე მსხულო ვსაჯდელისგან და მენის ბეცინებისგან. მამო, მძღობით. (წუ.)

ს ი ლ ე ბ ა II

--- კანულებს სსსლეუ---

შეპოვუნ კანულები, ღონა მ.ს.ი, მ.ძ.ა და დიდენიე მოხმსსურენი.

კანულები. (სიას ამღებს ვას მსხუას.) შენ წადი და ვინცა ვინ აქა სწერიო, ყველანი დამიბეჯიე. (მსხური ვაგ.) (ასლა მეორე მსხუას) შენ, წადი და ერთი ოციოდე კარგი მხარეული დამიქიოაე.

მეორე მსხუერი. ძალიან კარგს ვიძოვით, ბაგონო! ისეთს არავის დავიბეჯო, რომ თითუის არ ილოკავს.

კანულები. ოსცაცობას მაგითი მიყვებ თუ?

მეორე მსხუერი. დის, ბაგონო! რაც მხარეული თითუის არ ილოკავს, მე იმისი არ მიქამსო. რამ მხარეული იქნება. უკეთესი ნიძინი აღარ შეიძლება.

კანულები. კარგია; გუპსწი. (მსხური ვაგ.)

(მამა.) ჭეშუალები იყო გახსნობათ მამა ლავრენ-
ტისთან, თუ არა?

მამა. დიალ, გასლდათ.

კამელოტი. დიალ კარგი? იმედი მაქვს,
იძისი ღარიცება ტკუასედ დაეცნება, უნდა. უნდა,
ღარიცება უნდა ამ პატარა უნაქუნოს.

შეიჯე. ჭეშუალები.

მამა. იყურ, ბატონო, წარმოცინარი მოდის.

კამელოტი. ასეა, ბატონა ვიყო სიღამ
მოსუელ იყო?

ჭეშუალები. მე იქიღამ გიასლები, სადაც
სემა დასამული ზე უცუხუაება შეეინახე; ღირსმა
მამა ლავრენტმა ძიონსა თქვენს დასქენს დავეო
ზე მოცეებას ევედროთ. მომიტყეეთ, მამა, ზე
ამს იქით თქვენს სებას ღარას დროს არ გადა-
ვქსცდები.

კამელოტი. გრაქი მომიტყენეთ, გრაქი მომი-
ტყენეთ, შეეცეობანოთ. სუელ დილაზედ უთუთთ
უნდა გადაკისდეთ ქორწილი.

ჭეშუალები. გრაქი მამა ლავრენტის სენაკში
დომსება ზე მე თუიან ვაცხობე, როცოთრც სემს
ზდილობას ზე დაკრძალვას შეუყურებოდა. —

კამელოტი. მისარია, ტყემარიცად! აღექ,
შუო. აქეი სეზე. — საქმე ისე მოდის, რო-
ცოთრც უნდა მოსუელ იყო. — ასეა გრაქი უნდა
გნახო. გრაქი მომიტყენეთ მეოქი, არ ეცხობთ? —
ტყემარიცად სწორეთ სმება ზე ღირსი — მუქე-

ლია ეს ხუცნი ლაგრჩენი; დღად დაელოებულია
 იმისაგან ხუცნი ქალაქი. —

ღმრულიეტი. ძიძი, ხუცს ოთხსში წამოძვივე;
 უცნისხადის და ზმადეულის არჩევაზედ მომესძაღე.

განულოეტი. იმელო, ძიძი! — სუჯელ ხაყდარში
 წაგალო (გულოეტი და შიხა წაგუნ.)

ღონნა. მოძინადებს ვეღარცეი მოვასწრობი;
 ადერ დასქმავ მოატანა.

განულოეტი. ფიქრი სუ ვაქებს, ხუცო დეღა-
 გაცო; ძე ეყრევი ამ ხაქსქმა ზე ეყლა კარგათ მოვი,
 ფიქრი სუ ვაქებს. ძეს ძე მატალე. (იძახის.) მიტო!
 ვა! — ღლაიისა გეია აქა. — არაუძვესრა, ძე წაგლო
 ძე მოეძენი ყარაქსა ზე ხასულოოდ დაყასქარებ.
 როგორღაც მუცად მსუბუქათა ძაქებს ვულო,
 ხუცო ზატარა სულელი რომ გონებასედე მოვიდა. —

ს ი ლ ვ ა III.

გულოეტს სწოლი.

შემოვინ ღმრულიეტი ზე ძიძა.

ღმრულიეტი. მართალია, კანა რომ გაიძინჯოს
 ჰსწიბია. — ძეს ამალამ მარცო გაძიძე, ხუცო
 ძიძი; ძე ჰქერი უნდა ვილოუცი, რომ ღმრულიეტი
 მოწვევალუმს თვალთა ვარდამოსყდოს. ძეს სდამ
 კარგათა იცი რა განსაყდელში ვარ ზე რა ცოდვაში
 ვღებნი. —

შეიშ. დონნა ვაშ-უა-ტ.სა.

დონნა. ბებრი საქმე ვაქუს, შულო, მუც მო-
ვესმარო?

გუთლიტა. არა, დედა, ჩუქს კიდევ ამო-
ვარხივთ ზე ტალკე ვადაეაწყეთ, რაც სუელ დავე-
ჭირდეთა. ასოა მარჯო ვაძიძუთ ზე შიდაც თქუქს-
თან იუოს ამაღამ, რადგან თქუქსსეც კელი ხაესე
გექნებათ საქითა ამისთანას დროს.

დონნა. ღამე ნებისა; დაქექ ზე დამინე შულო;
დაეჭირდება ძილი. (გოცებს და გოგა; შიდაც თან გაქნება.)

გუთლიტა. (დარხება მარჯო.) მშუღობით,
დედახეძო! — ვინ იყის, როდისღა გნასავთ ერთმა-
ნერთსა. — უცნაური რამ მთარათოლებს რაღაჯა ზე
მარლუქში სისსლოს მოციფებს. მუქინია. შოდი
დაუძისებ. (უახის.) შიდა! მაყრამ რა უნდა აქ ში-
მასა? ეს საქმე მარჯო მე უნდა შევასრულო.
(ამოიღებს უბიამ ჭიქას.) შოდი, ხასძელო განუჯ-
დელო! (ამდენსავე წამს ვაშუშება.) ასოა ამ ხასძელო-
მა რამ ვერ გაქსტრას, ძალათ უნდა დამწყრონ
გუთარი ვარაქსედე?! (ასო ხანჯალს ამოიღებს უბიამ.)
არა, არა; აა რამ უნდა დაქძალოს ეს ძალადობა.
(ხანჯალს ასევე უბეშა ხილვს.) მინდ იყავ, რკინაგ! —
გესლრი რამ იყავს?! — ბერიმა იქნება იმისთუხს შო-
მცა, რამ მე მოვჭკუდე ზე ის სირცხვილს ვადარ-
ხეს, ვერ რომეოლე რამ დამწყრა გუთარი ზე
ასოა ვარისსედე შიანიგან? ვაა, გულო, ვაქინია
ვანი? — მაყრამ არა, — ეს შესაძლებელია! წმიდა

აქრო, გამოცდილი, ამის როგორ თეორიკონდაცამე-
 უაღრესი ფიქრობა ბოროტობა! — იქ აკლდამაძი რომეოს
 მოხუცობის რამ გამომეუღეოს? — რა საზარელი
 მდგომარეობაა! ჰაერი არ სავდამ შედის იქ;
 სულის მოუბრუნებლობა ამ აუცალკეობად უნდა და-
 მარხვას მანამდისინ ჩემი რომეო მომეძქსლებოდეს
 ან თუ სულის მობრუნება შევიმეღ ზ ვიცოცხლე,
 რა უნდა ვქენა იმ სამხელს სისწყუდიადეში, ..
 სიკუდილის მდომარებაში, — იმ ადგილსა, სადაც
 რამდენისამე ასის წლის წინათ მინარეუღნი
 ჩემთ წინაპართ ვეძამები მდომარებენ; — სადაც
 თეიბაღდ ლანება ვერაჯა სისსლმეუძრობელი, —
 სადაც სოგიერთს ლამის საათში მოხუცნებანთ
 წარმოსდგებიანო, ანბრენ ზ მოლანდებიო უსულო
 ჰქენენ ცოცხლსაო. ღმერთო, ღმერთო! თუ ამ
 მდგომარეობაში გამომეღემა, შიშის წარი უსა-
 თუოთ შემიძლის ვინებასა ზ გელს მკუდრებო-
 სათუხ მაცაცებინებს; იქნება თუთან თეიბაღდსაჯ
 გსტატო გელი, გეგბის ანან მისსნას მეოქი, ზ
 მკუდარი ვის ისსნის სიკუდილისაგან! — იქნება
 რომლისამე წინაპრის მუჯალს წეგლო გელი ზ
 თაგში ვიცე. რა! თითქო ასოჯ ვქსედაგდე თეი-
 ბაღდის ლანდსა, — რომეოს გქებს, იმის მკუღეა-
 ლს! — შედექი თეიბაღდ! — შენთან მოგალ რომეო!
 შენთუხა ვქსუემ. (უქის გამოცლას და ქმშისეგზე
 დაგვი.)

ს ი ლ გ ა IV.

წალკა კანტონის სსსსლგში.

შემოგულენ დონნა ჭ შიძა.

დონნა. აჰა, შიძაე, ეს ეასაღებები წაილენ ჭ სასე-
ლებელი მოგვიტანე კიდეა.

შიძა. სამსარეულოში კომისა ჭ ლელს ხარს
თახრიგს.

შემოგულენ კამელოტი.

კამელოტი. მარათ, მარათ. დასქარეთ, თორემ
აგერ შეორეთ უცივლია შამალსა; საში სათია
შულამიღამ ეასული. (მას.) ხეში კარგა შიძაე,
ერთი თუალი ვადაკლე სამსარეულოსა ჭ საარეს
სუ მოერიდები.

შიძა. თქვენს რომ წამსნდეთ ჭ ღამინთ
ისა ჭსეობია; დედაკვცის საქმე რაც არის, იმს
ხეშს ეგეკვირბთ; თორემ ღამის თეგა თქვენს
არს მოვისდებათ; აგათ ეასებით.

კამელოტი. ნეტა რას მოელ მოეფები დედაკ-
ვცო. გვინია ღამე არსად ეამეცხილს თუ? იმდენი
სოცოცსლე შე შქონდეს, შაგრამ აგათვი არ ეამ-
სდარგარ.

დონნა. დილ მართალია, შენს ღრბში ღამე-
რბინათვს არა დავიკვლიარა. შაგრამ ასლავი შე
ვიგდებ ეურსა, რომ მენსლებური ხეშსულეობა

მოგაკუჭთინო. (ღონა ღ. მის ვაჟუნ.)

კანკალიცა ეტუჭები, ეტუჭები?... ეგ რა არი,
რომ მოგაქუს თქუჭნა?!

მსახურეა შემოვლენ და შემოავდნენ მამფურებს, შემს
და კალთებსა.

პირველი მსახური. მხარეულისაუხვ ეახლავს
ესა ზე რა მოეახსენო, რა არის?

კანკალიცა დახქარეთ, დახქარეთ. (პირველი
მსახური ვაჟ.) შე სულელია! სძელ შემს ვერ იბო-
ვილი? ბეჭებს დაუძახე ზე ის განუჭნებს.

მეორე მსახური. ბეჭებს რომ არ დაუძახო,
შემს მეტი ვერ ვიბოვნი? არც ისეთი ვირვი
ეახლავარ, როგორცა ბეჭონიათ! (ვაჟ.)

კანკალიცა შე ზე ხეშმა ღმერთმა, კარგი
მასუნი იყო; ეს ძალიან მხიარული სათლთა მყოლია,
ვილაც არის, ზე არ ვივტოდი. შემს უთუთთ ამს
ჩაგაძარებ, რადგანც კარგი შემს თავი ყოფილა.
ღმერთმანისი ვათენდა. ვრამივ ალარ დაივანებს
თავისს მუხიანაგებით: აღმითქუა ზე ზირიანს არ
ვასტყეს, რალ თქმა უნდა. (მუხიანა მოსმის მოთიამ.)
აჲ, მესმის კიდევცა. აბა, მისა, მისა! — ჩემთ
ფედაცაო! —

შემოვა მისა

კანკალიცა აბა, წადი, ვუთლივცა გამოვლემ
ზე ცახთ ჩაგუ; შე სიმეს მივეციებთ. მალე
მალე, დახქარეთ! ავერ სიმეს მომინდებდა. მალე
მალე შე თქი, არ ეცხმით? (ვაჟუნ.)

ჩ ი ლ ვ ა V.

აუღიერეს სწრაფად; აუღიერეს ცხემალად მუნ განსაცხად.

მემაღა მძება.

მძება. ქალო! ქალბატონო! ვუუღიერეს! — მუ ზ
 ხეშმა ღმერთმა კარგათა ჰსძინათეს — ბატკასია!
 ცუქრითო! ქალო! — ბატკა მძინათეს! — ხეშო სხია-
 რეულო, ხეშო ანგელოზო! ხეშო ასელო რძალო-
 ქა! სეცა რა გჰქნა. კიდევ სძას არ იღეს! — მთე-
 ლი გრთის გზის მილს ასეავე აქციათ თუ?
 სუკონდელის ღამისას კი წარბიას მოგვემე, რამ
 წარბისმა მუნ მილის სეცა არ დაგრთოს! — ღმერთო
 შემიწყალე! სხეთი მილი გაგონილა! უნდა გაავლუძო, რა
 გაეწყოთა. — ქალო! — ქალო! — ქალო! სეცა რა
 გჰქნა! — ადექი, ქა, თორემ ექი შემოგა, მე ვიცი
 შენი ღანიშსულო, ზ არც მამის წამოჰსეცეო. — ქა!
 ცანთხატულო! — ცანთხატულომ ზ ისე დაწოლილა.
 გაგაღვიძოთ ასეავე! — ქალო, ვუუღიერეს; დიდება
 შენთვის უფ... (მუზღსეღ კელს შესებს და დაეფილეს
 მანარე.) მიძუქლეთ; მიძუქლეთ; თქუქსნი ჭიოიძე
 მიძუქლეთ; მიამეუდარა! ვაა მუნ ხეშო უბედურა-
 თათა; ვაა მუნ ამის მომსწრესა; ვაა, ვაა, ვაა,
 ქალბატონო, ბატკონო; (სიგის რაც შეუძლია)

მეიოფა დიუნდა.

დიუნდა რა დაგდოთოთა ქა, რა გაცემლეს?

ბიძა. ვაჟ მესმის ცაოხუნება, ღელუნ

ღიუნა. რა მისდა, დედაცო!

ბიძა. დასწყევ დასწყევ! ვაჟ, ვაჟ, ვაჟ ვინა

ღიუნა. დამკითხე დღეებო! — ძეგო, სი

ცოცხლოვ! თვალი ვააღე მუცლისმდე მესა ქართლსკ
თაოქმ მოეჭკუედი, ეს არის. — მიამეწყლეო, მიამეწყ
ლეო, ქრისტეანებო....

შემოე განაყოფიერა.

განაყოფიერა. რა დეემართათ, რაღას აფუნებთ
რომ ქალი არ ხამოეფეთ. სძე რახანა მოეფდა.

ბიძა. ხაღაა ქალი, მოეჭკუედა ქალი, მოეჭ
კუედა; ვაჟ ხუმს სოცოცხლოესა.

ღიუნა. დამკითხე, დამკითხე! შამეჭკუედა, შამ
ჭკუედა!....

განაყოფიერა. რა?.... მახეჭნი! — ვაძე

კაცოეფეთა! ხსნილი შექსდეთია. დიდისანა სულის
ვანუეფეთია. თითქო შამეჭნიხიურის ეფეთუენბა

თას ეინებას დაუკრავსო. — ვაჟ ამ ღლის შამეჭ
რესა, ღლეო კრულო, სერო კვთო უნადრუო!

ბიძა. ვაჟ ამ შავის ღლის შამეჭრებსა!

ღიუნა. იჰ! დილოვ! რა სამინელი ვაგ-თენდო!

განაყოფიერა. ენა შემიკრა სიკუდილმა, რამე
დამეც ქალი შამეჭკვ ზე შავი ღლე დამიყენა. —

შემოვლენ შატრი ჯიბვრენცა, შარხა ზე
შეხოხუნებო.

ჯიბვრენცა. აბა, მსია არის ხსნილი თუ არა,
ეკოცხლადი წაგიყანათო.

ვახუციანი. მხათ არის რომ წაიყენათ ჭველარ გამოიყენათ. — (პარსს.) თქ! მულო ხემო. ქორწილის წინაღამესვე სიკუდილი სწუტვია მენს დასინულისა. აჰა! ეგაფილი მისენ გაფურსქუბილი. სიკუდილი ყოფილა ხემი სიმე; სიკუდილი ხემი მეტკარე; ამას შეურთავს ხემი ქალი; მე უნდა მოგტკმდე ჭ ყოველივე იმას დაუტყვე. სადაც სიკოცსლე აღარ არის, იქ რაც არის სულ სიკუდილისა —

ნარიხი. მე რომ ასე მოუთმენლოდ ველოდი დღეებდელის დღის გააენებასა, — ეს ხანხაგი უნდა მენ.ს?...

დონნა. დღეო წვეულო, დღეო შეხუტვებულო! გააენებულა როდისმე ასეთი კრული, ასეთი შერცხუტვნილი დილა კიდევ?!.. ერთის შულის მეტი არ გამანდეს, ერთის სბრალოს შულისა, ერთის სასინარულოს ქალისა, — ამანდ მეტი ხუციში ჭ სასოგნა არა მქონდესრა დედამიწასედა ჭ ისიუც დედამიწამ გამომელიგობს ყელიდამ!ოოოჰ!..

ბიძა. ვაე უბედურებაე, ვაე ძაგო დღეო! ვაე, ვაე!..

ნარიხი. ვაე სამაგელო სიკუდილო! გამაჯრუე მომაჯეუე დამკალი! ვაე ამ დღის მოსწრებასა. ქორწინება დამარლუე; საცხოვრებელი მომიძლე! თქ! ხემო საჯრფო, ხემო სიკოცსლე! ვაე ხემი ბრალო, სიკოცსლე აღარა ხარ; მაგამ მკუტდარიც საჯრფოხარ ხემსთუსა. —

ვახუციანი. ვაე მულო უბადრუკო, მწუსარბამ

გაწამა ზე მოგვლა, უძიებდა მამ გაწამა თან გავიგვანა
 ძულო! რა საჭირო იყო ასეთი უძებდურება შეძო-
 გვისდა, დღესასწაული ჩაგვიძალა ზე სისხარული
 აძოგვფსრა. ეგა ძულო, ჩემო ძულო, ჩემან სი-
 ცოცხლის სულო, როგორ? ძეუდარი ხარ, ძეუდარი?
 ვაძე! ძეუდარაა ჩემი ქალი, ზე ჩემი ხუცეძიც
 იმასანა. —

ლავრენტი. ვახუშდით, სირცხულად უნდა
 მივახნდეთ, რომ აგრე მივინებებიათ თაგი მსუხარეი-
 სათხს? მაერთი ხომ არ ჭეიქრობით მოგვლენილი
 უძებდურება ვარდიცილოთ? რაჯომ არ თეიქრებთ,
 რომ ამ საყურელს ძულები ღმერთსაც ედგა თაგისი
 წილი, როგორც თქუქსნა? რაც თქუქსნი იყო,
 იმან სიკუბდილისაგან თქუქსნ ვერ იხსნიდით; რაც
 ღუთისა იყო, ის იმან მიილო, რათამცა დაიფართს
 სასუფევილსა შინა სამარადისოდ. რასაც აქამდისინ
 ჭსუქსდით, ჭსღვრუნუნდით, — სხუა რა იყო, თუ არა
 ბედი შისი, თუ არა აღსრულებდა ყოვლის თქუქს-
 ნის სურვილისა? ზე ანლა თქუქსნვე სცირით,
 ქუქსყანას რათ ვანებორა ზე ცაში რათ აღუდა
 ვანსასუქსნებლათაო. აჰ! რა უგრძნობელი ყოფილა
 თქუქსნი ძულის სიყურული. თუ უჩივით ამ გვა-
 რად იმისს ვანწილვასა? დიდის ხნის სიციოცხლე
 სულ არ ჭნიშნავს ბედნიერებასა; ბედნიერი ის ძე-
 ულღვა, რომელიც სიჭაბუკეძივე განსუცეამის
 სოფელსა. შეყენეთ ცრემლების დენა ზე ეს უსულო
 გუბი მოჭებინეთ სუნნელის ყუბვილუბით, ზე ჩუქსუ-

უღებინაძებრ საუკეთესო განსაჯებით მაქოთი-
 მბრუნისაში გასასუწვებლად. როდესაც ჩუქნი-
 სუსტი ბუნება სმოვანებს, მაშინ ვადენთ ცრუპლე-
 ასა; მაგრამ გონიერების წინაშე განსაკიცნია ცრემლი.

კანაულოტი დღევანდელი სასისარული მიამ-
 ნადება საგლოვად ვარდაგვერუთა.

ლოპრენტი ასლა თქუწნ ვამანდით აქედამ
 ჭ განემზადებით გუამის გასაჯილებლად. დანამა-
 ული ვაქეთ რამე თუ არა არ ვიცი; მაგრამ
 მტვირება იტმუნს თქუწნს თაგვედა ჭ ნუაარ
 განარისებთ; სუ წინააღუდგებით უსენაესის ნებასა,
 განუჯდელსა ჭ უცვალოებლსა.

(ყოველნაგე ვაგონ.)

მოქმედება მეხუთე

ს ა ლ ე ა I.

ქალქი მანკუა ქუჩა.

რომის რომეოა.

რომეოა სისმარსა ჰ მოლანდემასა თუ დე-
ვერება, კარგი ანაგი უნდა მომივიდეს რაძე-
სული ხეში, ბატონი ხემის არსებისა, მსუბუქთა
ჰ თავისუფლებითა ჰმის თავისს ცასცხედ: მო-
ლიმარი ფიქრები როგორღაც უსუსველოდ მილ-
მობიერებენ ვანებასა ჰ გულის; ჰ მეტადრე
დღევანდელის დილიდამ მოკიდებული თითქო-
მიწას ფესს არ გაკარებდე. — შესწმარა, გითამც
მკუდარი დაეჭსუდი ხემს საჯრფოსა (ასირებულის
სისმარი, როდესაც მკუდრათა ჰმეღებს კაცი თავისა
თავსა ჰ გონიერებაცი შერჩენილი აქუს.) იმისის
მგსწმარე კოცნით გამოლუმებული აესდექ ჰ
გლომწოდე ვარ შეთქი შეგონა. ოჰ! რა უბბილი
უნდა იყოს უსადი ურფიადება, თუ იმის აჩრდი-
ლოცა სისმარი, ასე აღავსებს გულის სისმარულობა.
მოუა ბაჯთაზნარ.

რომეოა. ეგრონიდამ ანაგი? — აბა, ბალოთაზარ!
ბატონი ლავრენცის წიგნი გაქუს თუ არა? რო-
ციარ მსუბუქს საჯრფო ხეში? მამა ხეში როგორა

ბმანდებს? რას მდგომარეობაში იმყოფება ვულო-
ეტა! მეორეთ იმისათვისა გკითხავ ამას, რომ თუ
ვულოეტა კარვით არის, ავით არა იქნებარა.

ბალოთაზნო. თუ აგრეთა, ყველა კარვით არის;
ამიტომ რომ ვულოეტას ამას იქით აღარა უშავსრა.
განსუქნებით არის იმისი გუბი კანულოეტის
აკლდამაში ჭ უკუდავი თუ ჭქონდა რამე, ის
ანგელოზებთან არის ასლა. მე ჩემის თუალითა ვნასე,
აკლდამაში რომ მიასუქნეს ჭ ბაჯონს მოვასხებო
შეთი, მაშინვე აქეთ გამოვსწიე; მომიტყევე,
ბაჯონო, ამისთანა საწუსარი ანბავი რომ მომიტყეს;
შენი ბმანება რომ არა მქონოდა, ვერ ვაგებებდგდი.

რომეო. ხუ თუ მართალია ეს. ღმერთო
მოიფრო? ასლა შენი აღარა მეფერაო,
ბედო! — შენ სომ იჯი სადაცა ვდიეო? საწერკა-
ლაში ჭ ქალადი მომიმსადე ჭ ცხენები მიქო-
რავე, ამავე სალამოზედ მივალ.

ბალოთაზნო. მომიტყევე ბაჯონო! ამ მდგომა-
რეობაში თავს ვერ დავანებებ. ჩუდს ფერზედა
ბმანდები, მეტად ამრესილი ჭ მეშინია, არ შეე-
მთხუასრა.

რომეო. მეძვთარი ხარ, ჩემო ბლოთაზნა!
წადი ჭ რაც ვითხარი, ისა ჭქენ მამა ლავრენტის
წიგნი არა გამოუყვანებიარა?

ბალოთაზნო. არა, ბაჯონო.

რომეო. კარგი. წადი ჭ ცხენები დამომსადე,
მეც ესრავ მოვალ. (ბლოთაზნა წავა.)

რომეო. (მარტო.) ოჰ! ვუელიცა! ამაღამ მეც
 შენთან ვქსწეწბი. — ეელი უნდა შევიწყოთ ამა-
 ზედ. (რამდენსაჲ სან ღაუქრება.) ოჰ! დამრტუწ-
 ველი ფიქრო! რა მარდათა სარ, თუკი ერთსელ
 გამოგმედა იმედ გადაწეწტილი კაცი. — ერთი
 მიწვრილმანე მასსოვს, — აქ უნდა იდგეს სადმე;
 სშირად შეგქსწედებოდი სოლმე, — მენძით მოსი-
 ლის მაძქრალს, დაღონებულს, წამლქტი დაქქონდა
 სოლმე. სიგამსდრე მასსოვს იმისი; გეჯეობა
 სიგლანაკეს მიწწლების მიჯი აღარა შეურსხიარა.
 ღარიბს ღუქანში კუს სადაფი ქქონდა ჩამოკიდე-
 ბული, ბნით გაცენილი ალიგაჯორი, სსუა ჭ
 სსუა თეგქების კახი; თაროზედ ჩამოროგებული
 ქქონდა უფროსი ერთად ცარიელი კოლობი, —
 ნაჯარა გიქები, — ბუძეები, — დაბებული რაღაც
 რაღაც თესლები, ორი თუ სამი ფირფიტა მიწწ-
 ლი თასმა ჭე ზონარი ჭე რამდენიმე გამხმარი
 ვარდის კანა, არეული დარეული ჭე ცდილობდა
 სსუელი, რომ ყოველივე ღირეულ ფასიანად
 ეხწეწბინა მოვაჭრისათჳს. ამ უწოდო სიღარიბის
 მხანველი გიჯეოდი: სსუამლავის გაეიდვა სსიკუ-
 დილოთ არის აღკრძალული მანგუაში; მაგრამ
 შინც თუ დასჭირდა ვისმე, ისევე ამ ღაჯაკის-
 გან თუ იყიდოს მეთქი. თითქო წინასწარი ვრ-
 ძნობა იყოთ, რომ თუთან მე დამჭირდებოდა. —
 უნდა მომიედოს საბარლომა. (სახლებს ააჴლოიერებს
 ვარემო.) თუ შემცდარი არა ვარ, აქა სდგას

მეონია. დღეს რომ უქმეა, ღუქანი იმიჯომა აქებს
დაკვეთილი. (კარს ურევს.) ჰე! ძეწურბილმანე! —
ერთი კარი გყვლება და შეწურბილმანე გამოიხედებს.
ძეწურბილმანე. ეინ არის ესა, აგრე რომ
ჭკრიალუებს?

ნორმეო. აქმო! — ვაჯეობ, ლარიბისარ ჭ
აჰა, დაიტვი, თრმოცი თქროა, — ერთი წამალი
მოძევი, ასეთი წამალი, რომ, ვისაც სოჯოჯსლე
მოსწეყნია, დალით ჭ მანამდისინ ძარლუქსში
დაუგლიდეს, ძეწურბილმანე დაეცეს ძირსა; ისეთი წამ-
ლი, რომ როგორც შაბამანის უყუა გაქრობს
სოლმე კაცსა, ისე ამან გაქროს.

ძეწურბილმანე. მაქებს მაგისთანა წამალი;
მაგრამ მანჯეში სიკუდილით დაიხეება, ვინც
ვაჭბედავს ჭ ვაჭყიდის. —

ნორმეო. შენისთანას ელსაქსა, ევლთამდინ
სილატაგში ჩალოუოსა, სიკუდილისა ევშინან?
სიმძილი უფ ვაჭბედავს სახეწედა; სილარიბე ჭ
ვაჭბირება შენის თუალოებამ გამოისედებან;
სეფ ვაჩურაგს მენში ძეწურბილმანესა ჭ კადეგლა
ეძებ ევლის გამძარაგს მეგობარსა ამ ქუჭყანში
ღ იმის კანონში? ისეთი კანონი სომ არა არისრა
რომ შენ ვაგამდიდროს; მაშ რას გუებე კანონსა;
გამომართუ ჭ გამოდი სილარიბეამ. —

ძეწურბილმანე. ჩემი სილარიბეა თანასმა ჭ
არა სება ჩემი.

ნორმეო. მეც შენს სილარიბეს ვამლევ ამდენს

ფულის, ზე არა შენს ნებას. (მეწერილმანე პინ შევი, ისევ გამოვი მალე და ტოტას ქალღმბი განშეკულს წამას აღღვეს რომეოს.)

მეწერილმანე. დასაღვეში რამამე რომ ჩაჭე-
ყარით ესა ზე დაითით, ოტი კატის სეცოტსლეუც
რომ ექინდეთ მანსე მალე ვაგისეცემრებს.

რომეო. აჰა შენი ოქრო! ეს უფრო მნელი
საწამლაგია სულისათვს, ეს ოქრო ყოთი ათასად
უძევესს კაცებულას აწარმოვეს ამ წარმავალს
სოფელში, ამ შენს საწყალს რაღასაც წამალსეფ
რომ ვაყიდვს ნებასაც არ ვამოვეცნ; მაგრამ ამისს
ვაყვიმას განონი არავის უარმათვს. სწორე საწამ-
ლაგი მე მამეიდე, შენ კი არა. — მშედობით,
ნური ივიდე ზეცადე მოსუქდე. — აქმბოდი, სემბო
მისნელო მეგობარო, სეცოტით რომ საწამლაგს
გემასთან, თან წამომეე ვეულოუტას კუბომბის
ზე იქ მამესმარე, როგორც შევიძლავს.
(მეწერილმანე ფულს დათქვას და პინ შევი. რომეო წავი.)

ს ი ლ ვ ა II.

მაცრი ლეგონების სენეი.

მემაოე თანე ბერია

ბერი. ღირსთ ღრანცისკანო, მმაო ჩემო,
საღა ბმანდები?

ლაგონეტი. ეს მმა იოანეს სმასა ჰეცავს. —

მანტუადამ მაბმანდები? მშობობა მენს მოსტუოასა.
რას ანბანს რაძეო? ან, თუ წიენი მოუწყროა
მიბომე.

ბერი. მე რამ ვიანელ, ერთს მძას ვეძებდი
ხუჭნის წესის ფესშიძუჭლთაგანსა ზე მინდოდა
შეისთვანა თან წამოაძეოლიყო; (*) ის თურმე
აგათძეოფეში დადიოდა რადეან აქიმობს ზე
ერთს სსნში მიეაგენ, რომელსედაც შედამსეღ-
უჭლს გეჯ აულო, შესაყარი სნეულება არის აქაო.
დაეუამწყუდეს თრნივე ზე ქლაქილამ ალაოსად
ეაგუძუჭს. ამ მიწესებით ველარც მანტუას ვიანელ.

ღაბურენტი. მამ ხეში წიენი ვის ვაატანე?

ბერი. ავერ აქვე ვასლოფს. ვერც ვაგსაენა
მოვასვირე ზე ვერც მენთან წამომღები ვაცი ვი-
ბომე ვყოველნივე ვფერიღებოდნენ.

ღაბურენტი. ოჰ! ბედგარული უბედურება!
ხენის წესის სიწმინდესა ზე მადლს ვჭევიცავ
დიდად საჭირო იყო ეს წიენი ზე ღმერთმან ინე-
ბოს რამ ასე დაგუახებას საზარელი უბედურება
არა შეუღდესრა, მშაო იოანე! ვასწიე საჩქაროთ,
ერთი რკინის კეცი მიშოვანე ზე აქ მომიტანე-
როგორც შევეძლოს ისეთის სიჩქარით.

ბერი. ახლავე, მშაო (წავა.)

ღაბურენტი. (მარტო.) მამ მე მარტო უნდა

(*) ფრანკისკანი ბერები ვარყო ფესს არას ღროს არ ვადედ-
ვამდნენ, თუ არა თრბანნი, რომ ვრთიერამნეთსეღ შევად-
მსეღესწლობა ჰქიანოიოთ.

შევიდე კანულებების აკლდამაში: ამ სამს საათზედ
გუთიეტა ვამოილუქებს; ღიღად იწყებს ხეძენა,
რომ ვერ ვაცნობუ ყოველივე რიაქელსა; მაგრამ
ასლავე მივსწერ კიდევა ზე მანამდისინ მოვიდოდეს
როძეო, გუთიეტას ამ სენაკში დავმალავ. საბრა-
ლო! ცოცხალი სწევს მკუთრის კუბოში. (გაეა)

ს ი ლ ვ ა I.

სასულიო, სულიებოთ გეხილი. უმსლობელესად ჩინს
კანულების აკლდამის ძეგლი. ღამეა.

შემოეა ჩარისი და თან შემოქუქება ნაცარა ბიჭვი: რომელ-
საც ცალის კელიო სანათი უჭირავს და შორეს კელიო-
უგვილებით საგსე კალათა.

ზარისი. ბიჭო, ეგ სანათი აქ მომეცი, შენ
წადი ზე ადიქ იყვ ფრთსილათა. მაგრამ არა; ვა-
აქრე; არ მინდა მნახოს ვინმე. შენ აქ დაწედი
ზე ყური დედაძინაზედ ვქონდეს, რომ ფენის სძა-
თუ ვახნდა სადმე, ვაიგონო ზე დამისცუნო. ეგ
ყუბილები აქ მომეცი ზე როგორც ვითხარ, ისე
იყავი

ბიჭვი. ამ სასულიოზედ მარტო ყოფნა არა-
ფერი, მაგრამ რასა იქ.

ზარისი. (დუხლოვება მგელსა, მიის დემოზობა და
შემდეგ ვეგულეს დახნეს.) ყუბილო მშენიერი!
ყუბილებით მოგიფენ სასძლოსა ამას
სარეცელსა! იჰ! უგრძობელო საფლავო!

შენ იანურობ შენ შორის რაც რამ უმშენებრესი
 იყო ზე იქნებალა უას ქუქსქეთსა. ზი! მშენებრით
 ვუძლიერება, რომელი ჰსუფემს ანგელათა თანა,
 შიილე ეს უკანასკნელი პაციების უემის ნიშანი
 კაცისაგან, რომელი უოცსალს ეცურვოდა ზე
 შეუდარს უკანასკნელად ეცსაღმება. (სუენქანს
 ვაიგონება.) ეჭუ! უთუოთ შადის ვინმე (ადგება
 ზესე.) ვინ უნდა იეოხ, რომ ჰბედავს ამ დროს
 ფენით შემოლასუას ამ ადგილებინას? ვინ არის
 რომ შიშლის ზემს ვალის აღსრულებასა ზე წყსსა
 ზემის სიუქარულის სუკულისასა. ხეცა რა ვჭქნა,
 ხანთლითაც შადის! ლამეო, მანამდისინ შევიჯყო-
 ზდე შენ დამფარე უოცსას ხანს შენის სიბნელით.
 (შეფარება.)

შოჯა რომეო ზე თან მოჭეუქსა ბალოანზარ.
 რომელსაც კელია უჭირავს ხარი და რკინის კეცი.

რომეო. ეგ ხარი ზე კეცი აქ მოძევი; შენ
 ეს წიენი წაილე ზე სუთლ დილასუედ ადრე მამა-
 ზემს შიართუ. ეგ ხანათიც აქ მოძევი; შენკი წადი
 ახლავ. რაც უნდა ხანო, რაც ვაიგონო, არამც ზე
 არამც აქეთ გამობრუნება არ ვაბედო. მე იმისა-
 თუსა ვარ აქ მოხული, რომ ერთი ზემს სუცრფოას
 დავჭენდო ზე ბეჭედი ავართვა, რომელიც დიდად
 მურფასია ზემსაუს ზე დიდად საჭიროა ერთის საქ-
 მისათუს. სულ გამეცალე აქედამ; ისე წადი რომ
 აღარ მოინდო: თუ გამობრუნებულსარ ზე შემოვი-
 ნედავს რასა შუკრებაო, ვაა შენი ბრალი; ყოველის

დამადგებელს ვჭეუცავ ლუბა ლუბა აბეშრო
 ზ ეს შიური სასაულავო მოვჭეუნო შენის საულე-
 თებითა; სასარული დრო არის პერამ; ჩემი გან-
 შრასტა უფრო სასარულია ზ უფრო მძნუარავ;
 მიუთხილდი თუ ტიტა გაქვს. შესაძლებელია რომ
 გამწარებულმა ფოცხუწრმა შევიბრალოს, ალელ-
 ვებულმა წლუბმა არ დავარზოს ზ ჩემგან შებრა-
 ლუბაკი ეფელად შეუძლებელი იქნება. ეს იცოდე
 ზ მძულობით.

ბატონაშანი. ვიასლეტი ბავონო, ვიასლეტი.
 სულ ანა მოვეკარები.

რიმეო. მაგითი შესს ერთეულებს დამიტ-
 ცეცებ. აჰა, ეს წაიღე. (არის ვული საესე ქისის
 ძლებს.) იცოცხლე ზ ბედნიერი იყავ. მძულობით
 ჩემი ბალთაშარ.

ბატონაშანი. (ცაღებ.) აერე იყოს. პერამ შე
 აქ მივიძალეები სადმე, როგორღაც მეცად არეუ-
 ლია ზ არა შეონია კარგი ფიქრი ჰქონდეს რამე.
 (მიუყარება.)

რიმეო. (დაუსლოვდება პელსა.) სამაგლო
 უფსკრულო! სიკუდილის ქუჩსკნელო; შეს დან-
 ჭითქი განა, რაც რამ უძრფასესი გამანდა ქუჩს-
 ყანასედ? — აბა ვნახოთ, გამიღებ კარსა თუ არა.
 (რგინის გეტით დაიწყო მთქმედასა და გაღებს ქელის
 კარსა.) ნუ გეშინია, ერთს მსხუწრძალს ციდე
 შემოჭეწირავ შესს ვალიძებულსა პირსა.

ბარისი. (დამალულად მდგომი.) ეს შეონია ის

ვაგდებოლია, ის სამაგელი მონაცემი, ჩემს სატო-
ფოს ბიძაშული რომ მოუტლა ჭ ისიც იმის ნა-
ღუშლით მოკლა. იქნება აქ შეურაცხება ჰსწადდეს
რამე თავისის დასოვილებსა? (დაუსლოჯდება რო-
ის ჯე შექმასებს) შეაყენე ემ შენი შრომა, ავაზა-
კო! მკუდრებსაც აღარ ასუწნე? ჰა! შე გაც-
მკუდრეულია, შენა! სულ წაწყმენდილო! შედექ ჭ
აქ წამოძეე; შე დამინყრისარ განონის ძალითა,
ღროა შენის სიკუდილისაცა.

რომელი. სწორეთ არის დრო ჭ მეც მაგის-
თუსაცა გარ აქ მოსული, ემაწვილო გაცო! ნუ
გინი სასოწარკუჭთილს გაცხა; ჰსწობია განვლჯო,
თავი დამანებე. ეს მკუდრები წარმოადგინე, რო-
მელთაც ფენითა ჰსთეულაგ ჭ შენი დამსხნელი
შეძირება ამ ფიქრძან მაინც მოგივლინოს. —
ემაწვილო გაცო, ეგეიდრები, მოსლომოდრეით
ეგეიდრები ნუ შეეყვარ განსაცდელში, ნუ გნე-
ბავს ჩემი შეშფოთება, ნუ დამაქნფინებ სხნიდისსა
ასაღის გაცკუელითა! ოჰ! გამძორდი ღუთის
გულისათუს; ვაფიცებ ეოველსავე, რაც რამ
ძურფსი მიგანხია ქუჭყანაზედ, განმძორდი, —
შენი სოჯოცსლე ჩემსს მირჩეენია ღმერთმა სომ
ოცის, რადგან შე სსრა მოსაკლავი მჯერი აქა
აღარაგინ შეეულება ჩემს თავს გარდა. ჩემსედვე
გარ მე აქ აღჭურვილი. იჯოცსლე ჭ ჰსთეუ
როდისმე, რომ ჰსჯოცსლებ უგრძნობელის გაცის
მოწყალებითა.

პარისი. შენც შეგარსუნა ზე, შენი ვეღარებაცა ზე შენი მოწყალეობაცა. ღამნაძვე ხარ ზე შემიან-ყრისხარ.

რომელი. მანც არ იძლი, გაეყვარ? მამ კარგი ზე თავი დაიფარე, თუ შეცდილია. (სმელეს გაიძრობენ და შეეძინან.)

ბიჭვი. ღმერთო ჩემო, იბრძვან! გაეძიქვე, ვარაუოს შეგაცუობინო.

პარისი. (წაბტვეს სისუქდლოდ დატბოლი.) ოჰ! მოვჭკუდი! მონჯეგო! ღუთის გულისათუხ, გააღე ეგ საფლავი ზე მანდ დამდე, ვულოივასთან. (მოეშდეს.)

რომელი. ჩემმა სულმა, აგრე ვიქ. — გნათოთ ვინ არის. — მერკუციოს ნათესავი, კეთილმობილი გრაჰი პარისი. რაღასაც მეუბნებოდა ჩემი მსახური ეგნაგედ რომ მოგდიოდით ზე მე ვერს ვერ უგდედი. ვულოივას პარის ირთავდაო, მეონია ამას ანბობდა. იმან მითხრა, თუ შესინძრა როგორმე? ან იქნება ვულოივას ანბაგს რომ მეუბნებოდა, ჩემმა არეულმა ფიქრმა წარმომიდგინა ესა? ოჰ! კელი მომეცი ემაწულო კაცო. შენი ზე ჩემი საცელი ერთად ყოფილან ჩაწერილნი უბედურების წიგნშია ზე განსახუწნებლად საფლავს მოგვემ საცლოვანსა. საფლავსაო? საფლავსვი არა, გაბრწეინებულს სასახლეს მოგვემ საღაც ვულოივას განისუწნებს; საღაც ვულოივას განისუწნებს, იქ საფლავი რას ჰქა? სასახლეა განათლებული ზე განსუწნებული. (შეიჯანს პარისს ავღამამი.) აქ განი-

სუჭნე გუამო, სადაცა გელავს გუამი თათანაც
 აქ დაუღულო, (რამდენსაჲ ხანს შდუძარგ არის.) იგვრ-
 ეფელ უხანავთ ღიძილი მომაკუტავის წირიწყდა;
 ეს ღიძილი ის ნათელია, სიკუტილის ღამეში რომ
 ელავს. — მეცა მაქის ეს ნათელი, მეცა. (ღეგო-
 ნება ჟულეცას გუამს.) ოჰ! ჩემო საჯროფიო, სიტო-
 ვსლის ფასად საეჟარელიო ცოლო! სიკუტილია
 მოგვაცა სუნსელი სული, მაგრამ მშუქნიერები-
 სათუს კი გუამა დაუკლიაო. გერა, გერ დაუძარ-
 ვსენისარ. ისევე ისე ჰსუფავს მშუქნიერება შენს
 მარჯნის. ცუქებნედ, შენს ვარდის ღოფებნედ.
 სიკუტილის ძავი დრომა გერ ვადმოფენია სასეფედ.
 ეს იქნება შენ იყო თეიბაღდ! — აქ რომ მდებარებ
 შენს სასსლეულის კუბოში. ოჰ! რასა ვიქ შენის
 სულის დასამშუფებოდ ამანედ უმეცესსა, რომ
 იმავე კელით ვაგაქრო შენი მკუთლელი, რომელ-
 ძაც შენი ემაწვილავცობა ვააქრო! მომიცევე შრა-
 ლი, ჩემო საეჟარელიო ცოლის მამო! აჰ! ვუთლიეცა,
 სათაეჟანებლო! რათანარ აგრე მშუქნიერი; რათ
 მათიერებინებ, რომ უსსეულო სიკუტილი შემოგე-
 ცრფა ზ მე წამართვა შენი თავი? დავიფერო, რომ
 ეს ცივი ღანდი, ეს ვაუძამლარი, უხარცო ზ
 უჯნაური რამ არსენა, აქ იმისთუს იყოს შენთანა,
 ამ სიწიქუდიადეში, რომ შენ ვიყოლიოს? მერე
 არ მეძინია იმისი ზ მეც შენთან ვიქნები, აღარსად
 ვაგალ ამ ბნელის სასასლიდამ; მეც აქ დავჭარხები,
 საფლავის ტიებთან, სიკუტილის მოსამსახურებთან;

აქ დავიმკვდრებ ჩემს საუკუნოს განსახტუნებელსა;
 ებას მიუძეჟნარ ჩემს მტერს ბედის წყარასა ზე აქ.
 დავახტუნებ ამ განსახტუნელს სსეულსა, სიკოტსლით
 მაძეჟრალსა; ამა, თეჟალებო, ერთი მქსნეღეთ გიღვევა;
 კეღებო, ერთი მოქსვიცინთ გიღვევა; ამა, ცუხებო,
 უკანასკნელს სუნიქეას რომ გსახ ამღვეთ სოღმე,
 ამა მქსნეღვეთ კანონიერის ამბორის ყოფითა ცს
 შეტრულთა ჩემი ჯუღიყვასთანა ზე გარიყება სი-
 კუდილთან. (უბიღამ ბავრა ტიქას ამოიღებს და სწამოღებს
 შიგ ჩაქურის.) ძიღი ჩემო წინამძღუარო, ჩემო
 მქარევე თაგის შესაფარებელო! სასოწარკვეთილო
 მენაგეო, შეამსხუროე კლდესა ეს მუწლი ნაგი ჩემი,
 ხუღარ აყოვნებ. ჯუღიყვ! მქნთუნა გჰსტამ!
 (ღალვს.) ბარაქოთა მქვერილმანევე! მართალი მსაქუ,
 ჰსტრის მენი წამალი. უკანასკნელ გოჯნა გიღვევა ზე ..
 (სელს მოკიდებს ჯუღიყვას და მოკვდება.)
 მეორე მხარეღამ მოღის ბავრო ლავრენტი, ნინოთ და
 რკინის კეცით.

ლავრენტი. დამიფარე წმიდო ქრანცისკე!
 რამდენგ სის წაგაწედი ამალამ საფლავის ქუტუნსა,
 დაღალული ზე სნიერუთისაგან უქლური! — ვინასარ
 მანდა? — ვინ არის, რომ ამდენს სანს მკვეთრებ-
 თან რჩენა?

ბაღვაშარი. მე ვასლოგარ, კარგათ ვიჯნობთა მამო!

ლავრენტი. ბაღვაშარ! ღმერთმან გაკურთხოხოხ,
 მულო! ის სა სანათია, რომ აგრე უსარეგებლოდ
 ცოქებს უნათებს იქა? თუ თვალი არ მავყევდებს,
 კანულებს მველშია მგონია.

ბატონაშვილი. დიას, მამათ! ხეში ბატონი გახლავს
იქა, თქუქსნი შევობარი.

ლავროვნი. რომელი?

ბატონაშვილი. რომელი.

ლავროვნი. ღმერთო მოწყალეო? რასანია იქ არის?

ბატონაშვილი. სასიგეარ საათსეღ მეფე იქნება.

ლავროვნი. არ იქა! მეც იქ მივალ: მომეც თანა.

ბატონაშვილი. მე ვერ ვიასლები; ბატონს წასული
გჭიბონივარ; სიკუდილი შექადა საშინელის სძიათა
თუ აქ დარბი ან მოკარება გამიბეფო.

ლავროვნი. იყავ მაძ; მარჯო მივალ. — შიში
მიწერაბს როგორღაცა; ვითრთი, კი არამომსდარ-
იყოსნა?

ბატონაშვილი. მანამდის მე მთულებდა, იქ
თითქო ხეში ბატონი ჭ ერთი სნუა ვილაყ იბრ-
მოდსენ ჭ ის სნუა მკუდარი წაიქცა.

ლავროვნი. (მამაგლო.) რომელი... გაამე, გაამე...
ეს რა სისხლია; — ეს რა სისხლით ვასურბილი
სმლები ჭყრია აქა? (შევა სეგლში.) რომელი! ღმერთო
რა ფერ მასდილია! — ეს ვილა არის? — როგორ!
არისსაც აქა, თავისს სისხლში მკურაფი! — დიდებულო!
რომელს ცოდვს საათს უნანაგს ამეგარი სასწარმელა?
ვეულიცა იღძებს. (ვეულიცა იღძებს დახლო წამოსდგება)

მეფეო. მტუფლო მტუქლელო! — ხეში
მეუღლე სად არის? გარგათ მასსოგს სად უნდა
ვიყო ჭ იქაგ ვარ. — ხეში რომელი სად არის
(გარგამ სმოვანება შემოხსნის.)

ლაგზინტი. (ღიღღ ზემინგული.) ვარეთ სმა
 ისმის! — ძულო ხეძო, ვანუჯევე ეს სამეოფი:
 უმაღლესმა ძალმა, რომელსაც გამოძინა ხუჭუნ
 არ შევძილოა, ვოველოვე ანგარიძი მოვუძალოა.
 ადექა წამოდი. ძენი ძეულებე ავერ მღებარებს,
 მკუდარი, წარბივც ისე; წამოდი, წამოდი. წმიდას
 მონასტერში შევიყვან ზე მოღუწყეს ღებს მივბა-
 რებ. გამოგითხუთ ღროს ნულარ ჰკარგე, თორემ
 შესმის, ყარაულები მორბიან. წამოდი, შე გამოძე
 საეჭარღლო ვეულოყვა. (სმოფანებას ვაწყება.) ოჰ! აქ
 ყოფნა აღარ ვაბეღება. (ვაფა ვარეთ..)

ჟეჟულიცა. წადი, თუ წასვლა ვინდა. შე აქა
 ვინხეს! ამას რას ვუხედე? ჭიქა უცხირავს კელში
 ხეშს სატრფოსა. ჭო, საწამლავე დაუოვეთა ზე იძითი
 მოუკლავს თავი!! ბიროჯო, სულ დალიე ვანა?
 შესს ვეულოყვას ვრთი წუწითვც აღარ დაუდე?
 დამაცალიე; ცუხებს ამოვიწოწნი, ზედ შევრხებოდა
 რამე, რომ ძეც მიწამლოს ამღენის ცანფუსავან
 ზე ჰეც ავრე საუკუნოდ მიმამინოს. (ჰგოცნას.)
 ცუხები ცხელი ვაქუს.

წირველი მტუშლი. (ვარეთ.) ნატარა ბიჭო!
 წინ ვაგვიძელ! რომელს შხარე სედა?

ჟეჟულიცა. — ვაყანი? მოდიან? აბა, მოგზრხეთ
 ზე ვავთავეთ. (რომეოს სანგალსა ჰსვტეცხს კელსა და
 ამოამროს.) ოჰ! სანფალოა სსურუშლო! ხეძი
 ვული იქონიე ქარქაშათა. (ველში დაცეშს); მანდ
 იყავ ხაეხული, რომ მაღე მოვჭაქედე

(ლეცემი რომეოს გუამსეღ დ. მოუქება.)

პატარა ბიჭი. (გარეთ.) აჲ, ამ მხარეზედ, ხანათი რომ ანთია.

პირველი მკუშლი. აქ სისხლი აქცევია. ეს სასაფლაო სულ უნდა დაავალიერდეს, თქუქუნ სამქა შექოიარეთ ჭ ვისჯავის ნახოთ დიჭირეთ; (სამნი მცუქუნ წაგუნ.) — რალაც საშინელება მომსდარა აქა! ეს ვრადი პარისი მოუკლავს ვილასაც! — აგერ, ფულივცა; ნეცა რეჭქენა; სისხლი ჭსდის ორის ღლას დამარსულსა. თქუქუნ ირბინეთ ჭ მთავარს მოასსენეთ; — თქუქუნ კაბულეჯთან გასწიეთ; — თქუქუნ მონჯევისთან; — სსუქუქუმა ეს სასაფლაო მოათვალიერეთ. (მრავალნი მკუშლთაგანნი აქეთ იქით წაგუნ.) — საშინელი საქმეები მომსდარა აქა, მაგრამ ვერკი არა ვიცითარა.

მოვლენ რამდენიმე მცუქუნება დ. მოყავთ ზალთასარ.

მეორე მკუშლი. ეს რომეოს კაცი დავიჭირეთ აქა.

პირველი. — ყური უგდეთ შინამდისინ მთავარი მობმანდებოდეს.

მოვლენ სხუა მცუქუნება დ. პატარა ღვინჯის მოიყვანენ. მესამე მკუშლი. აჲ ეს ბერი, კანკალუბს, ოსროვს ჭ ტირის. ეს ბარი ჭ კეცი ყელმა ეჭირა ჭ აიქით მიდიოდა.

პირველი მკუშლი! — გასაოცარი ანბავია. მაგასაც ყური უგდეთ. —

მობმანდება მთავარი დ. მისნი თანამსლებნი.

მთავარი. ეს რალა ებედურება, რომ ვათენებასაც აღარ აცალა ჭ დილის განსუქუნება შეეკმალა?

მოგონე კაპულევი, დონა მის და ხალხი.

კანაქლიევი. რას ჰქნება ეს ღრიალი, ყოფილის მხრიდან რომ ისმის ქალაქში?

დონა. ხალხი სულ ვარეთ არის გამოცხნილი? ზოგი რომელს იმის; ზოგი ჟურნიელს; ზოგი ნარბის ზე ეველანი აქეთ გამოარბიას.

მთავარი. რა არის, ეს ყაყანი რომ ევესმის?

ზირველი მცუქლი. აქ, ბატონო, ნარბის ვღია მოკლული, რომელი უსული ზე ჟურნიელს, ორის ღლის დამარსული, მაგრამ ვერ ისევ ცვილი ზე თითქო სულ ასალი დაკლული!

მთავარი. ასლავე გამოიკუთიეთ ყოველივე ზე შეიყვით რომელი რა მომსდარა. —

ზირველი მცუქლი. აა, ბატონო, ეს ბერი ზე ეს რომელს მსახური დაეჭირეთ აქა, ძეგლის გასაღისი იარალი ჰქონდათ თანა.

კანაქლიევი. ღმერთო კლიერი! შეჰხედე, შეჰხედე ხემო ცოლო, რომელი ვადმოჰსწროლებს სისხლი ხეჰსს ქალსა? ხანგალი ვულში ურგვა ზე რომელს ქარქში კი ცალიერია.

დონა! ვაა ხემი ბრალი! ეს გონებით ვანუ რომელი სამინელებს არას მოასწავებს, თუ არ ხემს აღსასრულსა.

მოგი მონცევი და თან მოჰქეჰსა მრავალი მისი კადი.

მთავარი. აქმოდო მონცევი! ვათენებამდის ამდგარსარ რომ შენი შული ნახო იმისს ვათენებანედ მომკუდარი.

მონტეგეი. ვაჲ მე, უბედურსა, ბავონო! მუხელის ცოლი მომიკუდა; შულის ვადეცის მუხსარებას ვადაჭყუა თანა ჳ სსუა რაღა უბედურება კიდევ ხემს მოსუც თაგსა?

მთავარი. აქამოდი ჳ ჳნსავე.

მონტეგეი. ოჳ! უწყალო შულო! ევ რაღა ავკატობაა, რომ მამას ვადაურბენი წინა, საფურავში არ ხამასწრასო!

მთავარი. შეაყენეთ ევ თქუქსნი ლრიალი, მანამდისნ სარქმეს გამოთარკუტყვეთ ჳ როგორ რა მომსდარა შევიტყობდეო. — მაშინ მე თაგს დავიდევბით: ხემი მუხსარება წარუქლუქება თქუქსს მუხსარებას ჳ მიიყუანს, თუ საჭირო იქმნა, თუთ საფლავამდის: ასლავი მუხსარებამ მოთმინებას დაუთმოს ადგილი, რომ ვაფიციოთ რამე. — აქ მომივარეთ ევ დაჭერილები. —

ლავრენტი. საღმრთო ეველასნედ უმეცესი მე ვარ, მთავარო, თუქცა უბრალოც უმეცესი: დრო ჳ ადგილი მდებს ბრალსა ჳ მე მოვასსენებთ ყოველსავე, ხემს ვასამტყუნარსაცა ჳ ვასამართლებთელსაცა.

მთავარი. ჳსთქუ ჳ ვვამცენ რაჲც იტოდე.

ლავრენტი. მოკლედ მოვასსენებ ყოველსავე. რომეოს რომ სედავთ აქ მოცუალებულსა, მეკლვე იყო ვსულიეცასი; ჳ ვსულიეცა, აქავ მდებარე, ცოლი იყო სარქმუნო რომეოსი. თუთ მე დავწერე ვსუარი. იმავე დღეს თებალღს შექმთსუა სკუქდილი

ზე ასაღს ნაქარწინებს იმისს მეტულეს განაჯი-
 ეება, ამ ქუქსენთიგან განმდევნი, არა თუბაღდის
 სეკუდილმა, მეულის განაჯიეებამ შეინერა
 ჯულიეტა უსომოს მწუნსარებიოთა. (კაზუღეს.) აქიქს
 იმის მწუნსარებისგან გამოსაყურანად ზე გასამხა-
 რულესლად, ძალა დატანება განისრახეთ, ზე წარისს
 შერთვას უპირებდით. — მაშინ მე მომშენა ზე
 სასაწარკვეწითოვებით აღიარა ჩემთან, რა თუ მე
 ვერ ვისხენ ამ განსჯადელოსგან, უსაჯილოდ თავს
 დაიკლავდა. მაშინ დასამინტეელი სასძელი მიგვეცი
 რომლისაჯ თვსება გამოკდილი მქონდა ზე რომელი-
 მაჯ დროებითად სეკუდილის სასე შექმონა. მაშინვე
 რომეოს ვაცნობე ეს ანაგი, რომ ამალამ აქ
 მოსულიყო ზე ჯულიეტას საფლავივამ ამოყუ-
 ნასვედ მომხმარებოდა იმისს გამოღუმების დროსა.
 მაგრამ წიენი რომ იოანე ბურს ვევაჯანე, ის ბერი
 აქ შეინერეს, ქლოქივამ ვარეთ აღარ ვაუბქს
 ზე წუსელის წიენი მევე მომიჯანა წუსელის.
 მაშინ მე წაველ მარჯო, რომ გამოღუმასვედ აქ
 დავსწრებივაჯ ჯულიეტას, გამოძეეუნა ზე ხემს
 სენაკში დამეძალა, მანამდისინ რომეო მოსვლას
 მოახერსებდა; ზე აქ რომ მოველო, დასოჯილები
 დამსუდნენ კეთილმობილი წარისოჯ ზე რომეოჯ. —
 მაშინ გამოღუმა ჯულიეტას. მარჯალი ვევედრე
 რომ თან გამოძეოლიყო, მაგრამ თავისის უბე-
 დურებით ვოვლად დანერობილმა აქ დაჩენა
 ირხია ზე უსათუოდ მოიკლა თავი. უოველივე

რაც მოგასხენე, ვიცი, რომ ეს მოსულად მე ზე ხეშს
გარდა ვულოცვას მიმამ. თუ ეს უბედურება
ხეშის თაალით მომსდარ იყოს, დაქსაფიას განოსმა
შეუბრალოდ ზე მით მოქმანლოვოს მეცა ბუნე-
ბითის აღსასრულის საათი.

მთავარი. ხეშს ვაგელოთვს ნაციონსან გაცდ
ვიცნობდიოთ ზე ღუთის მოცუპარე ბერად, — რომელს
შასხური რომელია? — შენ რას იტყვ?

ბაღვაზარი. ვულოცვას სიკუდილის ანბავი მე
მოუტანე აქვდამ ხეშს ბავონსა. მაშინვე აქეთ
წამოვიდა, ამ სასაფლაოზედ მოვიდა ზე ძველში
შევიდა. მამასთან წიგნი მომცა. აჲ აქ ვახლავს
ის წიგნი, დამითხვავა ზე მიბძანა თულა გამბორუ-
ნებულსარ ზე მოძკარქმინსარ, უთუოთ მოგეტავო.

მთავარი. აქ მახეშსე ვე წიგნი; ვინათ რასა
სწერს. ვრამის ბიჭი სად არის, ყარაულის რომ
შეცუფობინა? — აჲ, ბიჭო, რას შერებოდა აქ შენი
ბავონი?

ბიჭი. ყვაგილების დასაღენად ვინათ აქა;
მე მიბძანა, შენ იქით იღექიოთ ზე იქით ვიღექი.
ღრო აღარ გამოვიდარა, რომ ვიღაც სანათით
მოვიდა ზე ამ შევლის კარს ღება დაუწყო. მაშინ
ხეში ბავონივ დავინახე, სმალამოღებულთ მიდი-
ოდა იმ გაცხელა ზე მე ვევიქმს ყარაულის შევა-
ტუბანოთ შეთქი.

მთავარი. ამ წიგნში სწორეთ ისე სწერია,
როგორც ბერმა ვეიანბო; — ზე ბოლოსა მსწერს,

სწამლავი ვიეიდგე მანტუს ერთის მწერბრლმა-
 ნესგან ზე აქ მაველი, რომ თავი მოვიკლა ზე
 ვუღბიეცას მიუწეწს სამარადისოთათ. (მამოისეღვას.)
 საღ არან ასლა ერთმანეთის დაუმიწყბელნი მტრე-
 ბი. — კანუღეკო, ზე მანტეეო! აე, მწარე ნაყოფი
 თქენსს განსეთქილებსა: სუკური განეცა სწა-
 რეთ იმას ვიკოაეთ, რაც სინაყოლი იყო თქენს-
 თს ამ ქენსენიერებაში ზე სიეჭოუღბითა ჰსვის
 თქენსს სიძეულთსა. ზე მე, რომ თვალსეღ გელი
 მიგიფარე ზე თქენსს უთანსმონას არა დავსდებრა,
 მე ორს ნათესავს მოგაკლდი. ვეღვას გარდაგვსდა,
 ვეღვანი დავისაფენით.

კანუღეკი. ოჰ! მონტეეო, მშაო მონტეეო!
 გელი მამეკი, მენი გელი: სსუეს არასა ეთნაე
 ნემის ქალის ზილის სანსაგათა.

მონტეეო. მეცს მოვუცემ. მშაო! სსსენებელს
 აუგებ წმიდა ოქროსას: მანამდისინ ვერონას თიების
 საკელი ერქმეოდეს, ამარტაგნებით მიიბტრდენენ
 თითსა ზე იტეოდენს. სსსენეელი ვუღბიეცასი
 არისო, ვუღბიეცასი, რომლის უკეთესი არცასად
 ქალს ეოფილა ზე არცა ცოლიო!

კანუღეკი. მე რომეოს აუგებ აერწის
 სსსენებელსა. ვაე ამ ნტენს ვარეცეასა.

მონტეეო. ამ განთიადმა ისეთი ცულის საკტენნი
 დასეგმა ვამოახინა რომ მსე იმაღეს მწესარე-
 ნისგან. წადით ზე ილანარაკეთ ამ შემისუნგარედ.

ზოგია დასასრული, ზოგია ხანაჯიგმელი. (*)
 ისეთი საცრაღედიო ანბანი არსად ვაგვიხილავ,
 როგორც ეს ანბანი ვუუთიუცხს ზ რაძეოხი.
 (დამკლებან.)

დასასრული.

(*) ეს ამ მოთხრობიდან არის, რომელმაც შეგხაზს
 მოვლი ეს დრამა დაუფუძნებია. იქა ჰქვარს, რომ ძიმა
 დაჭარბებო, რადომ შენის გამდიდის ქორწინება არ გამოა-
 ცხადეო; რომეოს მსახური განათავისუფლეს, რადგან ბატონის
 ბანკბას მსრულედა და ბრალი არაქონათ; მეწეწრლმანე
 ჰქვარეს და სამთარხსო და ბატონმა ლეგონცმა დღენი
 აქსნი დახრეულა სინანულში და განდევნებამით.

ღამაჯგება.

როდესაც ამ ღრამსა ეჭთართმნიდით, გიცოდით, რომ უფ. იოსებ ვიარგის მე 'ზუბალოვი, თავისს დასავლეთის ქუჩაში მოეწაურაბის ღროს, ვერონასაჲც ეოფილოჲო ზ რადგან იმისს ცოდნათ მოეუარებასა ზ გამოძიებლობასა საკმაოდ ვიცნობთ, ვჭსთხოვეთ შეეცვათბინებინა ხუჭნთჲს, არის რამე კიდევ სსენება რომეო ზ ვსულიეცასი ვერონაში, ან როგორ იცევან იქ იმათს ანბანსა?

რაც ნახუსი მივიღეთ, აქვე ვებეჭდეთ:

«ზემო იტალიაში, რომელსაც უწოდებენ ლომბარდო ვენეციის სამფლობელოს აქმეო კუთვნილს აუსტრიის იმპერატორისა, არის ქალაქი ვერონა, მდებარე იტალიის უჩრდილოის მთის ძირსა, სადაც ჩამოუღის მდინარე პო. ეს ქალაქი ეოფილო ჰუა საუკუნოებში სამთავრო საცხოვრებელი. აქ არის ლიბს შესამხნეგნი მუჭლნი მენობანი, ამციტიატრი ანრეგელს საუკუნოებში ჰრომაელებთაგან აღეცებული ზ ჰუა საუკუნოებს დაძიებონა მენობანი. მათ შორის ამ ქალაქის სიასლოეს მთაზედ ორი დიდი სასასლეთი მყორეჲედ სამ ვერსზედ მოშორებით, აირ ზ აირ ერთს სვერსზედ აღეცებული ორივე მსგავსის არსიეკატორებისა, კომპებით ზ დიდის

ვაღაგნებით შემოწლუდულნი, რომელთაც უწოდებენ
 ღლესაც მონაგების ჭ კანულებს სასახლებს. ეს
 არიან სასახლენი რომელიც ჭ გულისეკასი, შიგ
 ქალაქშიაც არის ღლესაც გულისეკას სასახლე,
 მაგრამ ეს შენობა შეუწყურია აუხსრის იმპერა-
 ტორს ანალის შენობით, რომელიც არის შერი-
 ცხული საგელმწიფოთ, მხოლოდ უბნებია იმპე-
 რატორს შესავალი კარი დაუგვიან გელმწიფობად
 გულისეკას ანის მოხასხელებათ, საიდგანაც შე-
 სულა რომელი მსკით დაფარული სანახავათ ამ
 მშენებლის ასულისა. ეს კარი არის მსგავსი
 საქართველოს მშენების ჩუქურლების ალაკავის
 კარისა, აგურით ჭ ნათლის კლდით აღგებული.
 ამას ვარდა არის მშენი სასადგლო დიდის
 სიგრძისა ქალაქის ნაირის შუა საუკუნოების
 დროსა მალაის ვაღაგნით შემოგულებული, შიგ
 ბაღათ გაკეთებული ღლესაც მცენარებით საგსე,
 როგორც აქუსთ ჩუქურლება იტალიაში სასადგლოს
 გაკეთებისა. შიგ არის ის მშენი ეპკლესია ისევე
 სე აღგებული ჭ საცხოვრებელი მონასტერიც
 ბერებისა, ესეი დანერგულია სოფან ჭ აღარ სცნო-
 რებენ ბერები. აქ ვნახე ეპკლესიის კარებთან მშენი
 ერთი დიდი კუბო წითელი მარმარილოსი იარის
 გუმბის ჩასახელებლათ გაკეთებული, სარქმული
 აღარ აქუს რომელიც მშენს დროგში მონარგით
 წაუღათ უცნო თესლთა ჭ ნამტურებლათ გაუ-
 ლათ. ამ კუბოსაც ვარშემო ნაირებია ესლაც

აქუს მომტკრეული წვრილწვრილათ რომელსაც
 მოეცაურნი უფლებადენ ერთი თეთრიშაურანის
 სიდიდეს სეთმანეთათ ჭ მეტათ, რაცორათაც მეც
 ვიფიდე მცირის ხსნოგარის ანბის მოსაგონათ.
 ამას აკეთებინებენ ბეჭლათ კელისთუს ჭ აწერინე-
 ბეს წიგდ ორს ასობს ფ. რ. ეს არის ის კუბო,
 რომელთაც იყენენ ვერონის მთაერის ზმანეთით
 ორნივე გუამნი ერთათ ხსკუწნებულნი: ვულოცვა
 ჭ რომეო; ჭ ის გებეღესია, საცა ვადუნადეს დას-
 ფლავებელი უკანასკნელი წირვა ვულოცვასა ჭ
 იმას უარე ასლო ადელით, საღვცა სის ძირწიგდ
 კუბო დადებული ვოფილა რორეორც აქვთ დღე-
 საც შემოღებულთ ხეწულება, ვიდრემდის მარმარი-
 ლოს კუბოს ვაკეთებინებდენ: რომეო, აქ ამ ვალა-
 გნითვან ხამოსტომილი, რადგანც კარს ლამით.
 ჭეცამდენ, აღსრულებულა ვულოცვას საფლავთან.
 ამ ებეღესის შესაჯალთან მონასტრის კარიდარში
 არის კედელზედ იმ დროსვე დასაკული შემთხვევა
 ესე. რა ვანკურგებით ვაცუნუოან ბერქში სანთლებ
 ანთებულნი სმანობის ვაგონების ვამო ჭ წას-
 დვამიან კუბო ასდილს გუამსა ვულოცვასა ჭ
 მოსტეულს რომეოს, რომელნიც ვოფილან კიდევ
 უოცხალნი ჭ მათს თვალწინ აღსრულებულან.
 შემთხვევა ესე მომსდარი არის ვოფლის ეტკსავან
 გამოსული ჭ არის ჭემძმარიტი ამთავი მიღებული
 მთელი ივერონიისაგან.

დავსაც ჭეიდიან ვერონაში ფერადით ლოცო-

ერაქით ნსაცს ვუღლიეცას ფორორეცსა, ლუღამე
 ბაღში სსსლიდგან ბაღკონსედ ვადმოდევუარი
 ჩუმათ მისულა როძეოს ელაპარაკება; ყოვემეელი
 მოგსაური გამგეული ამ ქალაქში ყიდულოლოთმს
 თან წასაღებათ, ვითარცა ღირს სსსლოვარს ფილოლო-
 თარეთსა. ვიდრემდის იცაოთა იქნება, სსსელი ვემმათი
 არ აღმოიფსურება. ესოდენს უამს გაუგლითა იქ
 შეოფს ეს ანბავი როგორც წინა დღით მომსედდარ-
 იეთს ესრედ აქუსთა დამეტოლო ვუღსედ ყოვემეელი
 სულოთ პაჭოიდიგან მოსუცეიუოვამდს.

იოსებ შიშხიაშვილი

სსუა და სსუა ანბავი.

წიგნი მიწერილი თ. ალექსანდრე ვახუცაძის მ. ჯ. ორბელიანისაგან, თ. საქარია ერისთავისადმი.

ტელი მოსწერდება

1859 წელს.

ქ. ტფილისში, ქართულის ეკლესიის „ცისკრის“ რედაქციის მიერ, კუპიას, გერგესელიძის საკლდეში.

ფასი ერთის წლის გამოცემისა, ქ. ტფილისში გაუვრავნელად ექვსი მანეთი, სოლო პის მიწოდებით ანუ სსუა ადგილებში გაგზავნით: მუდო მანეთი თეთრი ფული.

Печатать позволяется. Мая 13 дня, 1859 года.
Испр. должн. Груз. Цензора Св. Алексѣевъ.